

Muzejní akademie I.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

Muzejní akademie I.	1
1 Vzdělávací program a jeho pojetí.....	4
1.1 Základní údaje	4
1.2 Anotace programu.....	6
1.3 Cíl programu	6
1.5 Forma	8
1.7 Předpokládaný počet účastníků a upřesnění cílové skupiny.....	8
1.8 Metody a způsoby realizace	8
1.9 Obsah – přehled tematických bloků a podrobný přehled témat programu a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace	9
1.10 Materiální a technické zabezpečení.....	11
1.11 Plánované místo konání	11
1.12 Způsob realizace programu v období po ukončení projektu.....	11
1.13 Kalkulace předpokládaných nákladů na realizaci programu po ukončení projektu	12
1.14 Odkazy, na kterých je program zveřejněn k volnému využití.....	13
2 Podrobně rozpracovaný obsah programu.....	14
2.1 Tematický blok č. 1 Regionální historie v období středověku pro 3. ročníky – 4 hodiny	14
2.2 Tematický blok č. 2 Minulost kraje a předků pro 4. ročníky – 6 hodin	15
2.3 Tematický blok č. 3 Současnost a minulost v našem životě pro 5. ročníky – 6 hodin	16
3 Metodická část	17
3.1 Metodický blok č. 1 Regionální historie v období středověku pro 3. ročníky	21
Přílohy:	21
• Texty k animacím:.....	21
Přílohy:	24
• Texty k animacím:.....	24
• Textové podklady k animacím a k práci s replikami naleznete zde:.....	25
3.2 Metodický blok č. 2 Minulost kraje a předků pro 4. ročníky – 6 hodin.....	29
3.3 Metodický blok č. 3 Současnost a minulost v našem životě pro 5. ročníky – 6 hodin	39
6. Západočeské muzeum v Plzni.....	45
Pro usnadnění práce jsou na kartách barevné značky – každá značka odpovídá barvě slohu.	45
6. Západočeské muzeum v Plzni.....	49
Západočeské muzeum v Plzni jako příklad secesní (historizující) architektury	50

6. Západočeské muzeum v Plzni.....	51
4 Příloha č. 1 – Soubor materiálů pro realizaci programu.....	52
5 Příloha č. 2 – Soubor metodických materiálů	54
6 Příloha č. 3 – Závěrečná zpráva o ověření programu v praxi	56
7 Příloha č. 4 - Odborné a didaktické posudky programu	56
8 Příloha č. 5 - Doklad o provedení nabídky ke zveřejnění programu	56
9 Nepovinné přílohy	56

1 Vzdělávací program a jeho pojetí

Program je koncipován pro žáky 3. - 5. ročníků ZŠ a koresponduje s předměty Prvouka a Vlastivěda a s vzdělávací oblastí Lidé a čas.

Předpoklad je 30 účastníků/program.

Časová dotace jednotlivých programů je 16 vyučovacích hodin ve škole, v muzeu a v terénu.

Cílem programu **Muzejní akademie I.** je nabídnout žákům jedinečnou možnost propojit teoretické poznatky o archeologických kulturách a nemovitých památkách s konkrétními artefakty, naučit žáky využívat sbírky muzeí jako informační zdroje pro pochopení minulosti a nabídnout možnost autentického zážitku v muzejním prostředí.

Témata:

1. Regionální historie v období středověku pro 3. ročníky
2. Minulost kraje a předků pro 4. ročníky
3. Současnost a minulost v našem životě pro 5. ročníky

Přehled rozvíjených klíčových kompetencí:

- Kompetence k učení
- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence občanská
- Schopnost práce s digitálními technologiemi
- Schopnost učit se
- Sociální a občanské schopnosti
- Komunikace v mateřském jazyce
- Kulturní povědomí a vyjádření

1.1 Základní údaje

Výzva	Budování kapacit pro rozvoj škol II
Název a reg. číslo projektu	Společně do muzea CZ.02.3.68/0.0/0.0/16_032/0008214
Název programu	Muzejní akademie I.
Název vzdělávací instituce	Západočeská univerzita v Plzni

Adresa vzdělávací instituce a webová stránka	Univerzitní ul. 8/2732, 306 14 Plzeň www.zcu.cz
Kontaktní osoba	Bc. Tomáš Pruner, tpruner@rek.zcu.cz
Datum vzniku finální verze programu	14. 10. 2020
Číslo povinně volitelné aktivity výzvy	Aktivita č. 4 Propojování formálního a neformálního vzdělávání - rozvoj klíčových kompetencí
Forma programu	prezenční
Cílová skupina	Žáci 3. – 5. ročníku 1. stupně ZŠ
Délka programu	16 vyučovacích hodin
Zaměření programu (tematická oblast, obor apod.)	Poznávání tradic a kultur a uchování si vztahu k vlastní identitě, kultuře, tradicím a jazyku a podpora zájmu dětí a mládeže o specifika vlastního regionu, včetně tradic a zvyků většinové společnosti i sociálních, etnických a kulturních menšin, podpora vzdělávacích projektů zaměřených na poznávání historie, tradic a kultury.
Tvůrci programu	Mgr. Denisa Brejchová
Odborný garant programu	Mgr. et Mgr. Marie FRITZOVÁ, Ph.D.
Odborní posuzovatelé	
Specifický program pro žáky se SVP (ano x ne)	ne

1.2 Anotace programu

Program zážitkovou formou seznamuje žáky s obdobím pravěku a středověku.

Žáci 3. ročníků v tematickém bloku č. 1 Regionální historie v období středověku pracují s interaktivními animovanými filmy, jejichž prostřednictvím se seznámí s bájemi, pověstmi a mýty plzeňského regionu a zároveň je nenásilnou interaktivní formou zasadí do historických reálií. Během projektového dne pracují ve stálé expozici Historie s replikami artefaktů i s reálnými předměty z období středověku.

Žáci 4. ročníků v tematickém bloku č. 2 Minulost kraje a předků pracují s interaktivní časovou osou k tématu pravěkých dějin, s pojmy a ikonografickými vyobrazeními a s replikami pravěkých artefaktů, s interaktivní animovanou knihou vážící se k regionálním dějinám v období středověku, a v rámci projektového dne pracují s reálnými předměty z období pravěku i středověku, věnují se explikační činnosti na replikách pravěkých drtidel apod.

Žáci 5. ročníků v tematickém bloku č. 3 Současnost a minulost v našem životě pracují s interaktivní časovou osou zaměřenou na období novověku, vytvářejí myšlenkovou mapu evropských stylů a slohů a během projektového dne ve stálé expozici Užité umění/Umělecké řemeslo pracují s obrazovými didaktickými pomůckami a spojují je se skutečnými předměty v expozici.

Na závěr žáci vždy prezentují získané znalosti a dovednosti.

Žáci v programu pracují s replikami historických artefaktů i s reálnými předměty, učí se využívat informační potenciál expozice (vyhledávání údajů na informačních panelech, na interaktivních dotykových obrazovkách a infopointech), spolupracují ve skupinách. Program klade důraz na principy místně ukotveného učení - prozkoumávání stálých expozic v hlavní budově Západočeského muzeu v Plzni.

Návaznost na RVP: Prvouka (ŠVP 5.1. Prvouka (Prv) 3. ročník) a Vlastivěda (ŠVP 5.1. Vlastivěda (VI) 4. ročník a ŠVP 5.1. Vlastivěda (VI) 5. ročník) a oblast Lidé a čas.

1.3 Cíl programu

Tematický blok č. 1 Regionální historie v období středověku pro 3. ročníky - žák rozlišuje faktografii od legend, mýtů a pověstí, analyzuje informace. Nástroj hodnocení: ústní „vyzkoušení“ žáka v závěrečné, fixační části.

Tematický blok č. 2 Minulost kraje a předků pro 4. ročníky – žák vyhledává a analyzuje informace, prostřednictvím interaktivní časové osy, tabulek s pojmy a ikonografickými vyobrazeními a replik vytváří ilustrovanou mapu dějin. Spolupracuje ve skupinách. Na konci žák stručně shrne získané informace a vybere z nich ty, které mu připadají nejdůležitější. Nástroj hodnocení: ústní „vyzkoušení“ žáka.

Tematický blok č. 3 Současnost a minulost v našem životě pro 5. ročníky - žák, vytváří myšlenkové mapy prostřednictvím didaktické pomůcky (obrazového materiálu a pojmů), spolupracuje ve skupinách. Na konci žák stručně shrne získané informace a vybere z nich ty, které mu připadají nejdůležitější. Nástroj hodnocení: ústní „vyzkoušení“ žáka.

1.4 Klíčové kompetence a konkrétní způsob jejich rozvoje v programu

Kompetence k učení (schopnost učit se) – Žák ve všech tematických blocích získává nové informace pomocí vyprávění, výkladu, rozvoje představitosti. Ve všech tematických blocích žáci pracují s časovou osou a také zasazují regionální dějiny do národních a světových souvislostí, v tomto je program doopravdy unikátní, protože historický přes je vědomě rozvíjen napříč jednotlivými tématy.

Kompetence sociální a personální – Žák je veden k tomu, aby během výuky i projektových dní mohl vyjádřit svůj názor jak k informacím, které získává, tak k metodám výuky – pomocí dotazníku. Žák porovnává středověký hodnotový systém s moderním uvažováním, získává poučení z legend a pověstí, je učen kritickému pohledu na jednotlivé zdroje informací. Porovnává pravěké a středověké artefakty, porovnává jednotlivé historické slohy mezi sebou, hledá kulturní význam jednotlivých památek pro současnost.

Schopnost práce s digitálními technologiemi – Žák pracuje s interaktivními animovanými filmy, dotykovými info-pointy v expozicích.

Sociální a občanské schopnosti – Žák je ve všech výukových blocích veden k budování vnitřního vztahu k místu, kde žije (město Plzeň a okolí), jednotlivé tematické bloky jsou zaměřeny na regionální dějiny, během projektových dnů se žák též seznamuje s regionálními památkami, osobnostmi a událostmi.

Komunikace v mateřském jazyce – tuto kompetenci průběžně rozvíjíme ve všech tematických blocích.

Tematický blok č. 1 – Žák odliší legendu od faktografie. Žáci umí jednoduše popsat legendu o vzniku města Plzně, ale také shrnout historická fakta o vzniku Staré i Nové Plzně.

Tematický blok č. 2 – Žák diskutuje o historickém významu města Plzně (především význam ve středověku).

Tematický blok č. 3 – Žák definuje rozdíl mezi jednotlivými historickými slohy. Žák diskutuje o významu regionálních osobností a památek.

Kulturní povědomí a vyjádření – tuto kompetenci průběžně rozvíjíme ve všech tematických blocích.

Tematický blok č. 1 – Žák získá povědomí o historické vývoji okolí, kde žije (města Plzeň) – zná pověsti i historická fakta o vzniku Hradu Plzeň, města Plzeň a hradu Radyně a získá historické povědomí o historii hradiště od období prvohor až do konce 13. století.

Tematický blok č. 2 – Žák získá povědomí o historické vývoji okolí, kde žije (města Plzeň) zároveň zasazuje regionální historii do kontextu národního i světového od pravěku do středověku. Žák pomocí časové osy vyjadřuje vztahy mezi regionální, národní i světovou historií, jednotlivá období dokáže stručně definovat a časově zařadit.

Tematický blok č. 3 – Žák získá kulturní povědomí o nejdůležitějších regionálních památkách ve svém městě (Plzeň). Jednotlivé kulturní památky dokáže zařadit do evropského slohu. Žák také získá povědomí o důležitých regionálně významných osobnostech.

1.5 Forma

Prezenční (frontální forma pro úvodní část výuky, frontálně individuální a skupinová při práci s interaktivními animacemi)

1.6 Hodinová dotace

16 vyučovacích hodin

	Tematický blok		Téma	Časová dotace
1.	Regionální historie v období středověku pro 3. ročníky	1.	Hrad Plzeň a město Plzeň	45 min.
		2.	Hrad Radyně	45 min.
		3.	Projektový den Vítejte v muzeu!	90 min.
2.	Minulost kraje a předků pro 4. ročníky	1.	Pravěk	45 min.
		2.	Středověk	45 min.
		3.	Projektový den Vítejte v muzeu!	180 min.
3.	Současnost a minulost v našem životě pro 5. ročníky	1.	Novověk	45 min.
		2.	Vývoj evropských stylů a slohů	45 min.
		3.	Projektový den a exkurze v terénu Stopy minulosti	180 min.

1.7 Předpokládaný počet účastníků a upřesnění cílové skupiny

Žáci 3. - 5. ročník ZŠ, max. počet žáků - 1 třída (přibližně 30 žáků)

Doporučení realizátorům: ideální počet pro realizaci programu je 20 žáků

1.8 Metody a způsoby realizace

Metody (podle fáze výuky):

Pro 3. ročník

Motivační úvod – práce s textem, komentované čtení (metody slovní), skupinová a kooperativní

Práce s obrazem (metoda názorově-demonstrační) - interaktivní animace

Práce s objekty (metoda názorově-demonstrační) – repliky artefaktů

Vyprávění (současně s animovaným filmem a s interaktivními ilustracemi)

Metody pro afektivní (hodnotový) rozvoj žáka – budování kladného vztahu k regionu, k jeho historii a materiální i kulturním statkům.

Kritické myšlení – Žák je formou otázek a interaktivní animace veden ke kritickému posouzení předkládaných informací (legenda x historická skutečnost).

Výklad (současně s animovaným filmem)

Diskuse (metody aktivizující)

Závěrečné shrnutí s opakováním, fixace

Pro 4. ročník

Motivační úvod – interaktivní rozhovor (metody slovní), skupinová a kooperativní

Práce s obrazem (metoda názorně-demonstrační) - interaktivní časová osa a ilustrace

Diskuse (metody aktivizující)

Metody slovní (monologické metody, dialogické metody a práce s textovým materiálem), vyprávění

Vyprávění (současně s animovanou knihou)

Výklad (současně s animovanou knihou)

Metody názorně-demonstrační (práce s obrazem, práce s časovou osou) - demonstrace obrazů statických

Metody pro afektivní (hodnotový) rozvoj žáka – budování kladného vztahu k regionu, k jeho historii a materiální i kulturním statkům.

Spolupráce a kooperace – Žáci ve dvojicích tvoří časovou osu, žáci společně hodnotí správnost časové osy – vzájemná korekce.

Závěrečné shrnutí s opakováním, fixace

Pro 5. ročník

Motivační úvod – interaktivní rozhovor (metody slovní), skupinová a kooperativní

Práce s obrazem (metoda názorně-demonstrační) - vytváření časové osy

Metody slovní (monologické metody, dialogické metody a práce s textovým materiálem)

Metody názorně-demonstrační (práce s časovou osou, práce s ikonickým doprovodem, fotografiemi) - pozorování předmětů a jevů, demonstrace obrazů statických

Metody pro afektivní (hodnotový) rozvoj žáka – budování kladného vztahu k regionu, k jeho historii a materiálním i kulturním statkům. Regionální téma je zasazováno do širších národních a evropských rámců – pomocí metod názorně-demonstračních.

Závěrečné shrnutí s opakováním, fixace

Způsoby realizace: výuka ve škole, projektový den v muzeu, exkurze, procházka s výkladem

1.9 Obsah – přehled tematických bloků a podrobný přehled témat programu a jejich anotace včetně dílčí hodinové dotace

1.9.1. Tematický blok č. 1 Regionální historie v období středověku pro 3. ročníky – 4 hodiny

Žáci se prostřednictvím interaktivní animace a moderované diskuse seznámí s bájemi, pověstmi a mýty plzeňského regionu, které budou zasazeny do historického rámce. Úkolem žáků bude odlišit legendu od faktografie. Modul zábavnou formou upozorní na zajímavá místa kolem nás a na kulturní a

historické památky. První dvě hodiny probíhají ve škole, 2 hodinový projektový den je realizován v muzeu.

Téma č. 1 Hrad Plzeň a město Plzeň – 1 vyučovací hodina

V tomto tématu se žáci dozvědí o historii hradu Plzeň, seznámí se s historií hradiště od období prvohor až do konce 13. století a naučí se odlišovat fakta od pověstí, mýtů a legend, které se k místu vztahují.

Téma č. 2 Hrad Radyně – 1 vyučovací hodina

V tomto tématu se žáci dozvědí o historii hradu Radyně od založení Karlem IV. až do současnosti a o založení města Plzně. Žáci se naučí odlišovat fakta od pověstí, mýtů a legend, které se k místu vztahují.

Téma č. 3 Projektový den Vítejte v muzeu! – 2 vyučovací hodiny

Tato část vychází ze zásad objektového učení. Žáci si v autentickém prostředí muzejní expozice ověří nabyté vědomosti, pokusí se pod vedením lektora zjistit možnosti interpretace originálních artefaktů a jejich potenciálu v poznávání minulosti.

1.9.2. Tematický blok č. 2 Minulost kraje a předků pro 4. ročníky – 6 hodin

Žáci se prostřednictvím interaktivní animace a moderované diskuse seznámí s dějinami jako časovým sledem událostí a získají tak orientaci v čase. Důraz je kladen na pochopení vztahů mezi ději a jevy, program zasazuje národní historii do souvislostí s některými důležitými světovými dějinami a upozorňuje na hlavní reálie včetně regionálních specifik. Program obsáhne období od pravěku do středověku. První dvě hodiny probíhají ve škole, 4 hodinový projektový den je realizován v muzeu.

Téma č. 1 Pravěk – 1 vyučovací hodina

Práce s interaktivní časovou osou, na kterou žáci postupně umisťují jednotlivá období pravěku a následně artefakty, které náleží do určitého časového období.

Téma č. 2 Středověk – 1 vyučovací hodina

Středověk s důrazem na regionální historii. Žáci jsou prostřednictvím interaktivní animace v kombinaci s metodou storytellingu a prací s replikami artefaktů seznámeni s obdobím 10. -13. století.

Téma č. 3 Projektový den Vítejte v muzeu! – 4 vyučovací hodiny

Projektový den v muzeu vychází ze zásad objektového učení. Žáci si v autentickém prostředí muzejní expozice ověří nabyté vědomosti, pokusí se pod vedením lektora zjistit možnosti interpretace originálních artefaktů a jejich potenciálu v poznávání minulosti, seznámí se se základními archeologickými metodami, s originálními předměty v expozici Archeologie a Historie a vyzkouší si experimentální (experienciální) archeologii, např. drcení obilí na pravěkých drtidlech.

1.9.3. Tematický blok č. 3 Současnost a minulost v našem životě pro 5. ročníky – 6 hodin

Žáci se pomocí interaktivní animace a moderované diskuse vedené lektorem seznámí s regionálními památkami a zaměří se zejména na proměny života a práci předků od pravěku po současnost. První dvě hodiny probíhají ve škole, 4 hodinový projektový den je realizován v muzeu.

Téma č. 1 Novověk – 1 vyučovací hodina

Žák se v tomto tématu seznámí s interaktivní časovou osou, na které zachytí nejdůležitější historické události a osobnosti novověku z regionální historie s celosvětovým významem.

Téma č. 2 Vývoj evropských stylů a slohů – 1 vyučovací hodina

Program zaměřený na významné slohy – románský sloh, gotiku, renesanci a baroko a na proměny architektury od 19. století do současnosti. Důraz je kladen na regionální památky.

Téma č. 3 Projektový den a exkurze v terénu Stopy minulosti – 4 hodiny Program se skládá ze dvou částí. Začíná prohlídkou expozice Užitě umění/Umělecké řemeslo a Historie, kde se žáci znovu setkají s pojmy, se kterými byli seznámeni během hodin ve škole. Na základě získaných znalostí tvoří interaktivní myšlenkovou mapu, která sleduje slohový a stylový vývoj na území naší vlasti od pravěku po současnost. Žáci na ni postupně umísťují jednotlivá období, budovy a dobovou módu od pravěku po současnost.

Následuje společná vycházka na místa, která jsou zmiňována v tématu Novověk a Vývoj evropských stylů a slohů.

1.10 Materiální a technické zabezpečení

Liší se dle ročníků:

- Tematický blok č. 1 Regionální historie v období středověku pro 3. ročníky: Projektor, plátno, PC, animace a textové podklady vč. pověstí, muzejní kufr s artefakty (repliky: dámské kožené boty, meč, svatováclavská přilba, křesadlo, kruhový bojový štít, Pražský groš)
- Tematický blok č. 2 Minulost kraje a našich předků pro 4. ročníky: Projektor, plátno, PC, ikonická vyobrazení objektů z doby pravěku, cedulky s názvy historických období, repliky pravěkých a středověkých artefaktů, časová osa, animace Příběhy z dějin Staré Plzně jako doprovodná didaktická pomůcka pro storytelling a textové podklady
- Tematický blok č. 3 Současnost a minulost v našem životě pro 5. ročníky: K programu Novověk: Časová osa s tabulkami formátu A5, s letopočty a s motivy z období novověku. K programu Evropské styly a slohy: 4 papíry formátu A0, popisovací fix, cedulky s názvy období a fotografie budov a módy

1.11 Plánované místo konání

Učebna s připojením k internetu a s interaktivní tabulí nebo dataprojektorem, plátnem a PC, projektový den ve stálých expozicích v muzeu a v historickém centru města

1.12 Způsob realizace programu v období po ukončení projektu

Doporučený počet žáků je 20–25 žáků. V návrhu hodin je velké množství informací, doporučujeme proto buď zvýšit časovou dotaci (např. jeden program realizovat místo jedné ve dvou vyučovacích

11

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

hodinách) nebo vybrat pouze ty části, které pro danou skupinu žáků budou dle názoru pedagoga ty nejzajímavější.

1.13 Kalkulace předpokládaných nákladů na realizaci programu po ukončení projektu

Počet realizátorů: 1

Položka		Předpokládané náklady
Celkové náklady na realizátory		6 496 Kč
z toho	<i>Hodinová odměna pro 1 realizátora včetně odvodů</i>	406 Kč
	<i>Ubytování realizátorů</i>	0
	<i>Stravování a doprava realizátorů</i>	0
Náklady na zajištění prostor		3 000 Kč
Ubytování, stravování a doprava účastníků		4 000
z toho	<i>Doprava účastníků</i>	4 000 Kč
	<i>Stravování a ubytování účastníků</i>	0
Náklady na učební texty		500 Kč
z toho	<i>Příprava apod.</i>	0
	<i>Rozmnožení textů – počet stran:</i>	500 Kč
Režijní náklady		6 300 Kč
z toho	<i>Stravné a doprava organizátorů</i>	0
	<i>Ubytování organizátorů</i>	0
	<i>Poštovné, telefony</i>	300 Kč
	<i>Doprava a pronájem techniky</i>	2 000 Kč
	<i>Propagace</i>	0 Kč
	<i>Ostatní náklady</i>	2 000 Kč
	<i>Odměna organizátorům</i>	2 000 Kč
Náklady celkem		20 296 Kč
Poplatek za 1 účastníka		1 000 Kč

12

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

1.14 Odkazy, na kterých je program zveřejněn k volnému využití

Program a jeho přílohy jsou zveřejněny pod licencí Creative Commons CC-BY-SA 4.0 na stránkách:

<https://www.spolecnedomuzea.cz/muzejni-akademie-1/>

<https://www.spolecnedomuzea.cz/muzejni-akademie-1-materialy-pro-3-tridu/>

<https://www.spolecnedomuzea.cz/muzejni-akademie-1-materialy-pro-4-tridu/>

<https://www.spolecnedomuzea.cz/muzejni-akademie-1-materialy-pro-5-tridu/>

2 Podrobně rozpracovaný obsah programu

2.1 Tematický blok č. 1 Regionální historie v období středověku pro 3. ročníky – 4 hodiny

2.1.1 Téma č. 1 Hrad Plzeň a město Plzeň - 1 vyučovací hodina

Forma a bližší popis realizace

Cílem hodiny je upevnění faktografických znalostí o významných regionálních památkách – první hodina je věnována přemyslovskému hradišti Plzeň, druhá královskému hradu Radyně. Kromě ukotvení historického povědomí je dalším cílem také zvýšení mediální gramotnosti, která je v současnosti velmi aktuálním tématem. Dětem jsou předkládány jak reálné historické události, tak pověsti. Úkolem je rozlišit jedno od druhého a zároveň tak žáky upozornit na možné desinformace ve virtuálním světě, nutnosti ověřování zdrojů a kritické třídění informací.

Přestože je program zaměřen především na regionální památky, lze na jejich příkladu vyložit období hradecké soustavy a její vývoj od raného do vrcholného středověku přemyslovského knížectví/království stejně jako vývoj hradů v období středověku. Zároveň je možné porovnat různé historické památky z příslušného regionu.

Žákovský list pro 3. třídu – Téma 1: Hrad Plzeň a město Plzeň

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_zakovsky_sesit_TB_1_tema_1.pdf

2.1.2. Téma č. 2 Hrad Radyně – 1 vyučovací hodina

Forma a bližší popis realizace

Hodina je rozdělena do dvou částí. Cílem první části je seznámit žáky prostřednictvím interaktivní animace a metodou storytellingu s historií významné regionální památky v kontextu období středověku. Obsah je vztažen k plzeňskému regionu, přesto lze animaci využít v širším kontextu jednak k odlišení pověstí a historických faktů, jednak k demonstraci vývoje středověkých hradů a význam krále Karla IV. Cílem druhá polovina hodiny je zprostředkovat žákům kontakt s artefakty při práci s muzejním kufrem, ve kterém jsou umístěny repliky se vztahem ke středověku. Repliky se mohou lišit s ohledem na možnosti spolupracujících muzeí a příslušný region.

Žákovský list pro 3. třídu – Téma 2: Hrad Radyně

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_zakovsky_sesit_TB_1_tema_2.pdf

2.1.3 Téma č. 3 Projektový den Vítejte v muzeu! – 2 hodiny

Forma a bližší popis realizace

Projektový den se odehrává v hlavní budově Západočeského muzea v Plzni. Cílem projektového dne je, aby si žáci v autentickém prostředí muzejní expozice ověřili nabyté vědomosti, pokusili se pod vedením edukátora zjistit možnosti interpretace originálních artefaktů a jejich potenciálu v poznávání minulosti. Program vychází ze zásad objektového učení.

Žákovský list pro 3. třídu – Téma 3: Projektový den

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_zakovsky_sesit_TB_1_tema_3.pdf

2.2 Tematický blok č. 2 Minulost kraje a předků pro 4. ročníky – 6 hodin

2.2.1 Téma č. 1 Pravěk – 1 vyučovací hodina

Forma a bližší popis realizace

Cílem je seznámit žáky prostřednictvím interaktivní animace a moderované diskuse s dějinami jako časovým sledem událostí a ukotví jejich orientaci v čase. Důraz je kladen na pochopení vztahů mezi kulturně historickými ději a jevy, program zasazuje národní historii do souvislostí s důležitými a všeobecně známými světovými dějinami a upozorňuje na hlavní reálie včetně regionálních specifik. Program obsáhne období od pravěku do středověku.¹

Žákovský list pro 4. třídu – Téma 1: Pravěk

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_zakovsky_sesit_TB_2_tema_1.pdf

2.2.2 Téma č. 2 Středověk – 1 vyučovací hodina

Forma a bližší popis realizace

Cílem je přiblížit žákům období středověku s důrazem na regionální historii. Žáci jsou prostřednictvím interaktivní animace v kombinaci s metodou vyprávění (storytellingu) seznámeni s obdobím 10. -13. století, konkrétně s přemyslovským hradištěm Plzeň. Druhá polovina hodiny je věnována práci s muzejním kufrem, ve kterém jsou umístěny repliky některých artefaktů se vztahem ke středověku. Repliky se mohou lišit s ohledem na možnosti spolupracujících muzeí a příslušný region.

Žákovský list pro 4. třídu – Téma 2: Středověk

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_zakovsky_sesit_TB_2_tema_2.pdf

---

¹ Pozn. Světové dějiny nejsou součástí osnov pro 4. ročník, program má ale žákům přinést i nové informace, které do RVP/ŠVP zařazeny nejsou. Tyto pojmy jsou v popisu programu označeny a je na rozhodnutí pedagoga, zda je s ohledem na úroveň znalostí třídy zařadí či nikoliv.

2.2.3 Téma č. 3 Projektový den Vítejte v muzeu! – 4 vyučovací hodiny

Forma a bližší popis realizace

Tato část vychází ze zásad objektového učení. Cílem projektového dne je, aby si žáci v autentickém prostředí muzejní expozice ověřili nabyté vědomosti a pokusili se pod vedením edukátora zjistit možnosti interpretace originálních artefaktů a jejich potenciálu v poznávání minulosti.

Žákovský list pro 4. třídu – Téma 3: Projektový den

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_zakovsky_sesit_TB_2_tema_3.pdf

2.3 Tematický blok č. 3 Současnost a minulost v našem životě pro 5. ročníky – 6 hodin

2.3.1 Téma č. 1 Novověk – 1 vyučovací hodina

Forma a bližší popis realizace

Cílem je seznámit žáky prostřednictvím moderované diskuse vedené edukátorem s regionálními památkami, osobnostmi a důležitými historickými událostmi z období novověku (15.–20. století). Program je zaměřen zejména na proměny života a práci předků v tomto historickém období. Výběr motivů pro ikonická vyobrazení je vztažen k plzeňskému regionu, lze jej však vhodně upravit vzhledem k příslušnému regionu.

Žákovský list pro 5. třídu – Téma 1: Novověk

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_zakovsky_sesit_TB_3_tema_1.pdf

2.3.2 Téma č. 2 Vývoj evropských stylů a slohů – 1 vyučovací hodina

Forma a bližší popis realizace

Cílem programu je seznámit žáky s významnými architektonickými slohy a uměleckými styly – románský sloh, gotika, renesance a baroko a s proměnami architektury od 19. století do současnosti. Důraz je kladen na regionální památky, přesto však lze program uplatnit v rámci celé ČR, neboť obsahuje obecně platné znaky stylů a slohů. Program lze upravit ve vztahu k danému regionu. Rovněž výběr motivů (zejména na kartách s dobovou módou a artefakty, které se vztahují k expozici Umělecké řemeslo/Užité umění v hlavní budově Západočeského muzea v Plzni) lze upravit s ohledem na spolupracující muzeum.

Žákovský list pro 5. třídu – Téma 2: Vývoj evropských stylů a slohů

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_zakovsky_sesit_TB_3_tema_2.pdf

2.3.3 Téma č. 3 Projektový den v muzeu a exkurze v terénu Stopy minulosti – 4 hodiny

Forma a bližší popis realizace

Program probíhá ve dvou expozicích – expozice Historie a expozice Užitě umění/Umělecké řemeslo. Druhou část programu tvoří komentovaná exkurze historickým centrem Plzně. Cílem je připomenout a fixovat znalosti žáků o těch stavbách a artefaktech, se kterými se setkali během předchozích programů.

Žákovský list pro 5. třídu – Téma 3: Projektový den

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_zakovsky_sesit_TB_3_tema_3.pdf

3 Metodická část

Muzejní akademie I. - Stručná metodika pro učitele

Hlavním cílem celého programu Muzejní akademie I. je pomocí kombinace neformálního a formálního vzdělávání zprostředkovat žákům prvního stupně (3.-5. ročníky) celkový dějinný přehled od pravěku až po nedávnou minulost. Cílem je provést žáky v úzké kooperaci školy a muzea všemi tématy školního vzdělávacího programu. Jedná se o propojení jak formálního a neformálního vzdělávání, ale také o propojení regionálních a národních dějin se snahou o zasazení do širšího dějinného světového rámce (především v tematickém bloku 3 – Současnost a minulost v našem životě). Žáci také pomocí exkurze a projektových dnů získávají nové zkušenosti přímo z prostředí muzea. Žáci propojí teoretické poznatky o archeologických kulturách a nemovitých památkách s konkrétními artefakty, naučí se využívat sbírky muzeí jako informačního zdroje pro pochopení minulosti a prohloubí své znalosti v muzejním prostředí.

Tři hlavní historická témata jsou zaměřena na:

Regionální historii v období středověku

Pravěk a středověk

Současnost a minulost v našem životě

Jednotlivé tematické bloky na sebe volně navazují, je tedy lépe, když celý program (Muzejní akademie I.) postupně prochází žáci od 3. do 5. třídy, nicméně to není nezbytnou podmínkou, pouze doporučením. Jednotlivé tematické bloky (1. – 3.) lze absolvovat i bez přechodí návaznosti, nicméně je důležité celý tematický blok absolvovat v jednom roce, tj. v prvním pololetí probíhá přípravná část ve škole, v druhém pololetí pak projektový den, který na přípravnou část z prvního pololetí navazuje. Nutná je tedy spolupráce školy s místním muzeem (kde proběhne projektový den) nebo významnou památkou, kde proběhne exkurze (ideální zajistit oboje).

Především při realizaci projektových dní v muzeu vycházíme z předpokladu, že základním společným cílem spolupráce mezi školou a muzeem je tvorba a prezentace interaktivních programů.² Dále je

kladen velký důraz na aktivní práci žáků s informačními zdroji a pomocí především zážitkové formy propojovat formální a neformální oblast vzdělávání (v našem případě především školu, muzeum a univerzitu).

„Jeden z bodů dokumentu Státní kulturní politika na léta 2015-2020, který si klade za cíl posílit rozvoj kulturních dovedností a znalostí o kultuře a kulturním dědictví ve školách a mimoškolních zařízeních, nepřímo poukazuje na nutnost spolupráce kulturních institucí se školami.“³

Také samozřejmě RVP ZV v tematickém okruhu Lidé a čas klade důraz na navštěvování regionálních i specializovaných muzeí, která mají u žáků vyvolat zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. *„Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd...“⁴*

Kompetence k učení (schopnost učit se) – Žák ve všech tematických blocích získává nové informace pomocí vyprávění, výkladu, rozvoje představivosti. Ve všech tematických blocích žáci pracují s časovou osou a také zasazují regionální dějiny do národních a světových souvislostí, v tomto je program doopravdy unikátní, protože historický přes je vědomě rozvíjen napříč jednotlivými tématy.

Kompetence sociální a personální – Žák je veden k tomu, aby během výuky i projektových dní mohl vyjádřit svůj názor jak k informacím, které získává, tak k metodám výuky – pomocí dotazníku. Žák porovnává středověký hodnotový systém s moderním uvažováním, získává poučení z legend a pověstí, je učen kritickému pohledu na jednotlivé zdroje informací. Porovnává pravěké a středověké artefakty, porovnává jednotlivé historické slohy mezi sebou, hledá kulturní význam jednotlivých památek pro současnost.

Schopnost práce s digitálními technologiemi – Žák pracuje s interaktivními animovanými filmy, dotykovými info-pointy v expozicích.

Sociální a občanské schopnosti – Žák je ve všech výukových blocích veden k budování vnitřního vztahu k místu, kde žije (město Plzeň a okolí), jednotlivé tematické bloky jsou zaměřeny na regionální dějiny, během projektových dnů se žák též seznamuje s regionálními památkami, osobnostmi a událostmi.

Komunikace v mateřském jazyce – tuto kompetenci průběžně rozvíjíme ve všech tematických blocích.
Tematický blok č. 1 – Žák odliší legendu od faktografie. Žáci umí jednoduše popsat legendu o vzniku města Plzně, ale také shrnout historická fakta o vzniku Staré i Nové Plzně.
Tematický blok č. 2 – Žák diskutuje o historickém významu města Plzně (především význam ve středověku).

---

² Jůva, Vladimír. *Dětské muzeum: Edukační fenomén pro 21. století*. Brno: Paido. 2004, s. 178.

³ Horská, Petra. *Výukové cíle muzejní edukace*. Praha: UK PF. 2019, s. 12.

⁴ *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. Praha. 2017, s. 43.

Tematický blok č. 3 – Žák definuje rozdíl mezi jednotlivými historickými slohy. Žák diskutuje o významů regionálních osobností a památek.

Kulturní povědomí a vyjádření – tuto kompetenci průběžně rozvíjíme ve všech tematických blocích.

Tematický blok č. 1 – Žák získá povědomí o historické vývoji okolí, kde žije (města Plzeň) – zná pověsti i historická fakta o vzniku Hradu Plzeň, města Plzeň a hradu Radyně a získá historické povědomí o historii hradiště od období prvohor až do konce 13. století.

Tematický blok č. 2 – Žák získá povědomí o historické vývoji okolí, kde žije (města Plzeň) zároveň zasazuje regionální historii do kontextu národního i světového od pravěku do středověku. Žák pomocí časové osy vyjadřuje vztahy mezi regionální, národní i světovou historií, jednotlivá období dokáže stručně definovat a časově zařadit.

Tematický blok č. 3 – Žák získá kulturní povědomí o nejdůležitějších regionálních památkách ve svém městě (Plzeň). Jednotlivé kulturní památky dokáže zařadit do evropského slohu. Žák také získá povědomí o důležitých regionálně významných osobnostech.

Metodické doporučení *Tematický blok č. 1:*

Všem realizátorům doporučujeme před využíváním animací si dobře prostudujte připravené přílohy, díky kterým můžete animace efektivně komentovat a maximálně vytěžit. Při realizaci projektového dne zvažte vhodné časování, nechte dostatečný časový prostor pro práci s artefakty.

Metodické doporučení *Tematický blok č. 2:*

Při realizaci projektového dne zvažte vhodné časování, nechte dostatečný časový prostor pro práci s artefakty. Při vytváření časové osy nechte žáky pracovat ve dvojicích a pak teprve celou osu společně opravte a okomentujte.

Metodické doporučení *Tematický blok č. 3:*

Při realizaci projektového dne zvažte vhodné časování, nechte dostatečný časový prostor pro práci s artefakty i komentovanou procházku.

Reflexe:

Některé zjištěné nedostatky v programu:

- Dlouhé časové úseky jednotlivých aktivit, poměrně velké množství informací (podle přímého pozorování prováděno VŠ garantem).
- Podle hodnocení třídních učitelek: „Témata zajímavá, ale velmi rozsáhlá.“
- „Velké množství informací...některá témata probrat více do hloubky.“
- Chybělo závěrečné shrnutí a fixace nejdůležitějších informací.

Jak toto vyřešit:

- Omezit množství předávaných informací a začlenit metody cílené zpětné vazby.
- Ponechat více času na činnosti s replikami artefaktů.
- Zařadit některou z metod kooperativní výuky.
- Lépe zvážit časovou dotaci a vhodně doplnit závěrečné shrnutí probírané látky.
- Ve spolupráci s vyučujícími upravit obsah vyučovacích hodin, aby náročnost odpovídala úrovni a schopnostem žáků z konkrétní třídy.

Rozšiřující literatura:

Titulní strana - Královský hrad Radyně. [online]. [cit. 2018-8-25].
Dostupné z www: <<https://www.hrad-radyne.cz/turista/titulni-strana/>>.

Radyně – Wikipedie. [online]. [cit. 2018-8-25].
Dostupné z www: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Radyn%C4%9B>>.

Po stopách historie města: oficiální informační server města Plzně. [online]. [cit. 2018-8-25].
Dostupné z www:
<<https://www.plzen.eu/obcan/o-meste/historie-mesta/po-stopach-historie-mesta/>>.

Plzeň - Historie obce. [online]. [cit. 2018-8-25].
Dostupné z www: <<https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/2952/plzen/historie/>>.

Mikroregion Radyně: 1999-2014. Starý Plzenec: Mikroregion Radyně, 2014.

Jitka Sutnarová, Adéla Vorlíčková. *Stará Plzeň a kupci: naučná stezka ve Starém Plzenci.* Ve Starém Plzenci: Občanské sdružení Hůrka a Radyně, spolek pro zvelebování kulturních a historických památek, 2013.

Jan Soukup, Karel Kilbergr, Anna Velichová. *Kostely Starého Plzence: stavby zachované i nezachované ve městě, které je předchůdcem Plzně.* Ve Starém Plzenci: Občanské sdružení Hůrka a Radyně, 2009.

P. Rožmberský, M. Novobilský. *Královský hrad Radyně.* Plzeň: Petr Mikota, 2007.

Jaroslav Schiebl. *Pověsti z kraje pod Radyní.* Plzeň: Altea Production, 2003.

Tomáš Jílek, Stanislav Mirvald, Viktor Viktora. *Kraj pod hradem Radyní.* Starý Plzenec: Městské kulturní středisko, 1992.

Jindřiška Křemenáková, Ladislav Silovský. *V tomto znamení zvítězíš aneb Strojem času do minulosti města Plzně.* Starý Plzenec: Formát, 1995.

Vít Aschenbrenner. *Dějiny města Plzně.* Plzeň: Statutární město Plzeň, 2014. ISBN: 978-80-87911-01-3.

Plzeň: historie, architektura, příroda, společnost, osobnosti, tradice, zajímavosti, informace. Plzeň: Fraus, 2005.

František Frýda, Jan Mergl. *Plzeň: umělekohistorická procházka západočeskou metropolí*. Regensburg: Schnell + Steiner, 2015.

Libor Sváček. *Plzeň*. Český Krumlov: MCU, 2014.

Bělohlávek, Miloslav. *Dějiny Plzně. I. - Od počátků do roku 1788*; Red. Miloslav Bělohlávek, Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1965.

Václav Čepelák a kol. *Dějiny Plzně. II. Od roku 1788 do roku 1918*. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1967.

Brichta, Vladimír. *Dějiny Plzně III: od roku 1918 do roku 1948*; Vladimír Brichta.[et al.]. Plzeň: Západočeské nakladatelství, 1982.

Douša, Jaroslav a kol. *Dějiny Plzně v datech: od prvních stop osídlení až po současnost*. Praha: Lidové noviny, 2004.

Kumpera, Jan. *Dějiny západních Čech. I. díl, Od pravěku do poloviny 18. století*. Plzeň: Ševčík, 2004.

3.1 Metodický blok č. 1 Regionální historie v období středověku pro 3. ročníky

3.1.1 Téma č. 1 Hrad Plzeň a město Plzeň – 1 vyučovací hodina

Realizace se odehrává ve škole. Žáci i učitelé jsou seznámeni s celým projektem – jsou seznámeni především s cílem projektu, rozvojem klíčových kompetencí u žáků, časovou realizací projektu a se všemi partnery, kteří na projektu participují – Západočeské muzeum, Západočeská univerzita. Celý projekt vzniká v rámci Budování kapacit pro rozvoj škol II, MŠMT. Edukátor se představí a zjišťuje, jaké je povědomí (u žáků) o regionálních dějinách okolí města Plzně (daného kraje, kde projekt probíhá).

Kognitivní výukový cíl: Žák správně řadí jednotlivé události na časovou osu. Žák objasní rozdíl mezi pověstí a historickou událostí. Žák jednoduše zopakuje a popíše vývoj Staré Plzně.

Afektivní výukový cíl: Žák získává povědomí o existenci regionálních památek a získává k nim respekt. Žák rozpoznává pravdivá a nepravdivá tvrzení a je schopen tuto dovednost aplikovat na ostatní oblasti v životě – (např. jaký je rozdíl mezi pověstí a historickou událostí = žák vnímá, že podobný rozdíl může být mezi bulvární zprávou a reálnou událostí.)

Přílohy:

- **Texty k animacím:**
https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_priloha_TB_1_tema_1_textove_podklady.pdf
- **7 animovaných filmů naleznete zde:**
<https://www.spolecnedomuzea.cz/muzejni-akademie-1-materialy-pro-3-tridu/>

Metody

Motivační úvod – interaktivní dialog edukátor/žáci, metoda skupinová a kooperativní

Práce s obrazem (metoda názorně-demonstrační) - interaktivní animace

Vyprávění – (současně s animovaným filmem)

Výklad – (současně s animovaným filmem)

Diskuse (metody aktivizující)

Závěrečné shrnutí s opakováním – fixační metoda

Pomůcky

Projektor a plátno nebo interaktivní tabule, počítač a animace vč. textových podkladů

Úvodní motivační část +dialogický pretest 10 min	1) Začínáme společný projekt, kde se dozvíte o tom, jak lidé žili v minulosti zde v okolí našeho města Plzně. Některé věci si přímo vyzkoušíte či si je budete moci na vlastní oči prohlédnout, vzít do ruky. Nebudeme se totiž učit jen ve škole, ale také navštívíme muzeum (případně regionální památku). 2) Začínáme společný projekt, kde se dozvíš o tom, jak lidé žili v minulosti. Výhodou pro tebe je, že se dozvíš o svém městě (Plzeň) a jeho okolí (především o místě Stará Plzeň, Hůrka a hradu Radyně). Některé historické artefakty si budeš moci dokonce vzít do ruky. Podíváš se do největšího muzea v Západních Čechách a navštívíš zde zajímavé expozice. Těšíš se na společné dobrodružství? 3) Edukátor zjišťuje, zda se žáci orientují na časové ose. Jak byste seřadili pojmy uvedené v tabulce? (Jedná se o pojmy pravěk, středověk, novověk a současnost). Jak dlouho trvaly jednotlivé doby? Ke každému pojmu si může žák napsat tři první věci, co ho napadnou. Jednotlivá historická období má správně seřadit, jak jdou za sebou. Jak dlouho trvaly jednotlivé doby – edukátor demonstruje délku postupným roztahováním rukou – žáci jednotlivé úseky mají sami odhadnout a seřadit. - metoda expoziční, ideální dialogická forma s žáky. 4) Máte někdo dotazy, rozumíte všemu.
Pověst historická skutečnost 5 min	x Edukátor zadává: Nyní se podíváme do období pravěku a zaměříme se na naše regionální dějiny. Jakým způsobem se dozvídáme o pravěkých událostech? Myslíš, že již existovaly nějaké kroniky, knihy nebo nějaká jiná media? A co ve středověku, myslíš, že již nějaké knihy byly? Znáš nějaké? Věděl bys, jaký je rozdíl mezi pověstí a historickým faktem? Proč je důležité vědět jaký je mezi nimi rozdíl?
Regionální dějiny města Plzně a jeho okolí	Hodina dále pokračuje vyprávěním edukátora, který komentuje krátké interaktivní animace.

25 min	<p>Edukátor uvede: Nyní se podíváme na několik animací, tvým hlavním úkolem je zkusit rozhodnout, jestli se jedná o historickou událost nebo o pověst. Některé animace obsahují i kvíz.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Textové podklady naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_priloha_TB_1_tema_1_textove_podklady.pdf • 7 animovaných filmů naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/muzejni-akademie-1-materialy-pro-3-tridu/ <p>Seznam animací:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Od prvohor do pravěku – pouze faktografie 2. Počátky přemyslovského hradiště Plzeň – faktografie x Pověst o založení hradu Plzně 3. Kronikáři - faktografie 4. Středověké obchodní stezky – pouze faktografie (animace obsahuje kvíz) 5. Význam hradu pro české knížectví – faktografie x Pověst Děťátko na hradě Plzni 6. Konec slavného období - pouze faktografie 7. Vznik nové Plzně – faktografie x Pověst Radouš zakladatelem Nové Plzně 8. Historie hradiště od 13. století do současnosti – faktografie x Pověst o zvonu, Pověst o zvuku varhan v kostele sv. Vavřince <p>(Edukátor používá ke komentování animací doprovodný textový materiál. Při výkladu učitel nepoužívá celý text, ale vybere si z něj to, co mu připadá pro jeho žáky zajímavé a je adekvátní jejich úrovni a zájmům.) Metoda názorně-demonstrační, vyprávění, dialogické metody, diskuse.</p>
Závěrečná reflexe, posttest 5 min	<p>Žák jednoduše zopakuje a popíše vývoj Staré Plzně.</p> <p>Edukátor se ptá: Co tě během hodiny nejvíce zaujalo? Uměl bys v krátkosti popsat vývoj Staré Plzně?</p>
Zhodnocení hodiny	<p>Animace byly poměrně precizně připraveny a lektorka vhodně zapojovala žáky do daného tématu. Žáci a žákyně byli do výuky zapojováni během animací – jednoduchými otázkami, typu – ano ne, najdi na obrázku, vysvětli proč, zopakuj...Většina žáků se do připraveného programu zapojovala se zájmem.</p>

3.1.2. Téma č. 2 Hrad Radyně – 1 vyučovací hodina

Realizace se odehrává ve škole. Seznamujeme se s historií významné historické památky z regionu (Hrad Radyně). Zaměřujeme se jak na historický vývoj, tak na jednotlivé artefakty, které zde byly nalezeny, nebo které souvisejí s obdobím středověku.

Kognitivní výukový cíl: Žák chápe význam regionální památky (Hradu Radyně) v celonárodním kontextu – významný hrad nejen pro region. Žák stručně popíše vývoj hradu v kontextu českých dějin.

Afektivní výukový cíl: Žák získává povědomí o existenci regionálních památek a získává k nim respekt. Žák rozpoznává pravdivá a nepravdivá tvrzení a je schopen tuto dovednost aplikovat na ostatní oblasti v životě – (např. jaký je rozdíl mezi pověstí a historickou událostí = žák vnímá, že podobný rozdíl může být mezi bulvární zprávou a reálnou událostí.)

Metody

Motivační úvod – interaktivní dialog edukátor/žáci, metoda skupinová a kooperativní

Práce s obrazem (metoda názorně-demonstrační) - interaktivní animace

Vyprávění – (současně s animovaným filmem)

Výklad – (současně s animovaným filmem)

Diskuse (metody aktivizující)

Závěrečné shrnutí a opakování – fixační metoda

Přílohy:

- **Texty k animacím:**
https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_priloha_TB_1_tema_2_textove_podklady.pdf
- **Animované filmy naleznete zde:**
<https://www.spolecnedomuzea.cz/muzejni-akademie-1-materialy-pro-3-tridu/>

Pomůcky

Projektor a plátno nebo interaktivní tabule, počítač a animace vč. textových podkladů a předměty uložené v tzv. muzejním kufru.

Úvod + téma Hrad Radyně 5 + 15 min	Náš projekt úspěšně pokračuje, v minulé hodině jsi se dozvěděl, co je to pověst a co historická skutečnost. Dozvěděl ses také o vývoji Staré Plzně, dnes si řekneme něco o důležité regionální památce, hradu Radyně, který už jsi možná někdy navštívil s rodiči nebo se třídou. Těšíš se na pokračování v historickém dobrodružství? Víte, jak se jmenuje kraj, ve kterém žijeme? (Plzeňský) Věděli byste, co má náš kraj ve znaku? (siluetu hradu Radyně) Dnes si o naší významné regionální památce hradu Radyně něco povíme. Myslíš, že je starý? Jak je to dlouho, co byl hrad postaven? Dám ti na výběr: 150, 270 nebo více než 650 let? (Založen 1356)
---------------------------------------	--

	<p>Proč ho postavili právě tady? (Vedla tudy důležitá zemská stezka, kterou bylo potřeba střežit) Znáš hrad Kašperk na Šumavě? Všiml sis, že je Radyni hodně podobný? Proč? (Stavěl ho stejný člověk ve stejné době)</p> <p>Edukátor dále žákům promítne 3 krátké animace, které se vztahují k založení, zániku a obnově hradu Radyně a obsahují jak pověsti, tak historická fakta. Animaci doprovází edukátor na základě znalosti doprovodných textů a pověstí vlastními slovy. Animaci lze v libovolný moment zastavit a položit žákům kontrolní otázky na dané téma. I přes regionální zaměření lze na tomto příkladu seznámit žáky s vývojem hradů ve středověkých Čechách a zároveň je možné porovnat s tímto hradem jiné historické památky z příslušného regionu. Otázky jsou následující:</p> <p>Edukátor položí následující otázky: Zkus se zamyslet a ukázat, jakým směrem ze své pozice bys hrad hledal? Víš, jak daleko od Plzně se nachází? Víš, kdo tento hrad nechal vystavět? Už jsi jej někdy navštívil? Jaké další hrady znáš? Napiš aspoň tři. Víte, jak se Radyně původně jmenovala?</p> <p>Pozorně se podívej na následující animace a zkus odpovědět na to jaký je rozdíl mezi pověstí a historickou skutečností?</p> <p>Animované filmy naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/muzejni-akademie-1-materialy-pro-3-tridu/</p> <p>1) Založení hradu Radyně – animace + Pověst o založení hradu Radyně, Pověst o pokladu (<i>Jaroslav Schiebl. Pověsti z kraje pod Radyní. Plzeň: Altea Production, 2003.</i>) 2) Zánik hradu Radyně – animace + Pověst o pokladu v Radyni (<i>Jaroslav Schiebl. Pověsti z kraje pod Radyní. Plzeň: Altea Production, 2003.</i>) 3) Obnova hradu Radyně – animace</p> <ul style="list-style-type: none"> • Textové podklady k animacím a k práci s replikami naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_priloha_TB_1_tema_2_textove_podklady.pdf
Muzejní kufr 10 min	<p>Žáci se seznámí s artefakty typickými pro období středověku s důrazem na regionální historii, např. dlaždice vyšehradského typu, která byla nalezena v rotundě sv. Petra a Pavla ve Starém Plzenci a dalšími předměty běžnými pro každodenní život ve středověku. Žáci poznávají účel artefaktů, sami si vyzkouší, jak se předměty používaly. Prezentované předměty: ostruha, pergamen, kostěný hřebec, dlaždice vyšehradského typu. Výběr kopií je pouze jeden z možných a lze jej upravit.</p>

	<p>Edukátor připraví muzejní kufr s artefakty – ostruha, pergamen, kostěný hřeben, dlaždice vyšehradského typu.</p> <p>Edukátor postupně ukazuje jednotlivé předměty, nejprve se ptá žáků, jak se jednotlivé artefakty jmenují, k čemu sloužily. Žáci si pak mohou artefakty vzít do ruky a prohlédnout si je.</p> <p>V ŽL si žák může doplnit názvy k fotografiím - pod každou napsat, jak se artefakt jmenuje a k čemu se používal.</p> <p>Obrázky artefaktů naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_2_tema_artefakty.pdf</p>
Reflexe 10 min	<p>Žák odpoví na otázky: Vznikají i v současnosti jakési pověsti, či legendy? Proč a kde bys je hledal? Zkus v krátkosti převyprávět pověst o založení hradu Radyně? Je tato pověst pravdivá? Kdo ve skutečnosti hrad nechal postavit?</p>
Zhodnocení hodiny	<p>Žáci a žákyně byli do výuky zapojování během animací – jednoduchými otázkami, typu: ano-ne, najdi na obrázku, vysvětli proč, zopakuj...</p> <p>Většina žáků se do připraveného programu zapojovala se zájmem. Především díky neustále aktivizaci lektorky žáci neztráceli zájem. Velký zájem projeví žáci o práci s replikami artefaktů.</p>

3.1.2 Projektový den Vítejte v muzeu – 2 hodiny

Realizace se odehrává v Západočeském muzeu v Plzni. Žáci se zážitkovou formou seznamují s životem v období středověku. Expozice je regionálně zaměřená. Žáci si v autentickém prostředí muzejní expozice ověřují nabyté vědomosti, pod vedením edukátora zjistí možnosti interpretace originálních artefaktů a jejich potenciálu v poznávání minulosti. Program v expozici je upraven tak, aby navazoval na látku probranou lektorkou v předchozím pololetí, jedná se tedy o program, který upevňuje a prohlubuje předchozí probranou látku. Během projektového dne žáci navštíví expozici Pohledy do minulosti Plzeňského kraje expozice Historie. Jedná se o moderní interaktivní prostor zaměřený na období středověku s důrazem na plzeňský region.

Kognitivní cíl: Žák se aktivně seznamuje s dobovými nástroji. Porovnává inovace (vývoj) jednotlivých strojů. Např. jak se ve středověku vařilo, tisklo, oblékalo.

Afektivní cíl: Žák si uvědomuje důležitost a význam muzea, jako historické a kulturní památky. Žák doceňuje význam jednotlivých technologií a jejich inovaci v historii i současnosti. Žák srovnává život v minulosti a současnosti.

Metody

Motivační úvod – práce s textem, komentované čtení (metody slovní), skupinová a kooperativní
Práce s objekty (metoda názorně-demonstrační) – originály a repliky artefaktů

Vyprávění – (současně s interaktivními ilustracemi)

Výklad

Diskuse (metody aktivizující)

Závěrečné shrnutí s opakováním

Pomůcky

Místnost s promítacím plátnem, dataprojektor, notebook/PC, animace, repliky artefaktů, originální artefakty v muzejní expozici a textové podklady.

<p>Úvodní organizace + téma vítejte v muzeu 10 min</p>	<p>1) Jedním z důležitých míst, kde se s historií můžeš potkat, je muzeum. Dříve než navštívíme vybranou expozici, si tedy o muzeu něco bližšího povíme.</p> <p>Nejprve ale zkuste odpovědět na následující otázky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Už jste někdy přemýšleli, co všechno se vlastně v muzeu ukrývá? 2. A kde je to všechno uloženo? 3. Myslíte si, že je důležité, aby se staré věci nevyhazovaly, ale postaralo se o ně muzeum? <p>Pokud by tě zajímalo víc, můžeš se podívat na naše stránky na https://www.zcm.cz/</p> <p>Nyní si pustíme krátký film o významu muzea. Zde si můžeš ověřit svoje odpovědi.</p> <p>Film naleznete zde: https://youtu.be/EE_Y_u9Q4s</p> <p>Trefili jste se? K čemu tedy vlastně muzeum slouží? Víte, kolik artefaktů Západočeské muzeum vlastní?</p>
<p>Pohledy do minulosti Plzeňského kraje (Historie) 80 min (+ 20 min přestávka)</p>	<p>Edukátor nejprve s žáky v krátkosti zopakuje nejdůležitější historické mezníky západních Čech ve středověku (metoda storytelling).</p> <p>Připomeňme si nyní vznik staré Plzně:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kdo a kdy založil na vrchu Hůrka hrad Plzeň? (Přemyslovci). 2) Odkud to víme? (Víme to díky kronikáři Dětmarovi z Meresburgu. Kronikáři zaznamenávali ty události, které jim připadali důležité. Dětmar si do své kroniky zapsal údaje o bitvě pod hradem Plzeň, která se uskutečnila roku 976 a padl v ní jeden významný muž tehdejší doby. Z dalších písemných pramenů a archeologických nálezů víme, že tento hrad (hradiště) založili samotní Přemyslovci.) 3) Proč se stala (Stará) Plzeň (dnešní Starý Plzenec) významnou? (Důležitost staroplzeňského sídla určila

	<p>především jeho poloha na křižovatce obchodních cest. Již od pravěku protínala západní Čechy slavná kupecká stezka, (známá jako solná – v 16. století přejmenována na zlatou), protože se sem dovážela sůl z rakouské Solné komory, z Halstattu. Kromě toho byl žádán i jantar z Baltu a také luxusní předměty pro vládnoucí vrstvu.) Po stezkách putovaly karavany kupců, které přivážely zboží z blízka i daleka. Svoje zboží se kupci samozřejmě snažili prodat na trzích, které se konaly v určitých dnech na důležitých místech.</p> <p>4) Také ve Staré Plzni byla dvě tržiště. Panoval tu čilý obchodní ruch, trhy se zde konaly i v neděli. Jednoho dne se stalo, že na staroplzeňský hrad přišel také sv. Vojtěch, který putoval po Evropě a šířil křesťanství. To, co viděl, jej velice zarmoutilo. Víš proč? (Dnes nám to divné nepřipadá, ale středověcí lidé byli křesťané a řídili se tím, co káže bible. A podle bible se má správný křesťan v neděli věnovat modlitbám a rozjímání, nikoliv obchodování či jakékoliv jiné práci.)</p> <p>5) Kdy vývoj Staré plzně upadá? (13. století) a proč? (Centrum je přeneseno do tzv. Nové Plzně).</p> <p>Dále edukátor využívá tzv. metodu hands-on princip (neboli dotýkat se je dovoleno či přímo vyžadováno, které lze také zařadit do metod názorově-demonstračních), žáci si zkouší: kroužkovou zbroj, meč, kruhový štít, kožené boty, svatováclavskou přilbu, křesadlo a pražský groš. Výběr kopií je uveden jen jako příklad, záleží na možnostech spolupracujícího muzea.</p> <p>V ŽL si žák může doplnit názvy jednotlivých artefaktů pod fotografie.</p> <p>Nyní se podíváme přímo do expozice: (https://www.zcm.cz/pro-navstevniky/expozice/pohledy-do-minulosti-plzenskeho-kraje-historie), zde je žákům ukázán např. model dymné jizby, tzv. černá kuchyně, tiskařský lis, kopie dobových oděvů a celá řada archeologických nálezů pocházejících z plzeňského kraje.</p> <p>Texty ke kopiím naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/muzejni-akademie-1-materialy-pro-3-tridu/</p> <p>Obrázky artefaktů naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_3_tema_artefakty.pdf</p>
--	--

Zhodnocení projektového dne	Žáci se aktivně zapojovali do celého programu. Jako velice vhodné se ukázala provázanost témat, se kterými se žáci seznámili již v předchozích hodinách, zde si je znovu zopakovali a rozšířili.
-----------------------------	--

3.2 Metodický blok č. 2 Minulost kraje a předků pro 4. ročníky – 6 hodin

3.2.1 Téma č. 1 Pravěk – 1 vyučovací hodina

Realizace se odehrává ve škole. Žáci i učitelé jsou seznámeni s celým projektem – jsou seznámeni především s cílem projektu, rozvojem klíčových kompetencí u žáků, časovou realizací projektu a se všemi partnery, kteří na projektu participují – Západočeské muzeum, Západočeská univerzita. Celý projekt vzniká v rámci Budování kapacit pro rozvoj škol II, MŠMT. Edukátor se představí a zjišťuje, jaké je povědomí (u žáků) o pravěku a středověku obecně. Důraz je kladen na pochopení vztahů mezi kulturně historickými ději a jevy, program zasazuje národní historii do souvislostí s důležitými a všeobecně známými světovými dějinami a upozorňuje na hlavní reálie včetně regionálních specifik.

Kognitivní výukový cíl: Žák zná pojem pravěk a středověk. Žák se orientuje na časové ose a umí zařadit jednotlivá období + důležité pojmy související s obdobím pravěku a středověku. Žák je schopen přiřadit vybrané pojmy do konkrétního období.

Afektivní výukový cíl: Žák chápe souvislost mezi českými a světovými dějinami, dokáže ocenit technologie, které člověk postupně vynalezl.

Metody

Motivační úvod – práce s textem, komentované čtení (metody slovní), skupinová a kooperativní
Práce s objekty (metoda názorově-demonstrační) – repliky artefaktů, originální artefakty v expozici
Vyprávění – (současně s interaktivními ilustracemi)
Výklad
Diskuse (metody aktivizující)
Závěrečné shrnutí s opakováním – metody fixační

Pomůcky

Textilní nebo papírový pás v délce 3-4 m nebo pásmo (případně postačí rovněž jakákoliv rovná čára na zemi), cedulky s ikonickým vyobrazením objektů z doby pravěku a s názvy období

Přílohy

- Textové podklady naleznete zde:
https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_priloha_TB_2_tema_1_textove_podklady.pdf
- Karty s názvy období a ikonickými vyobrazeními naleznete zde:
https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_karty_pravek.pdf

<p>Úvodní motivační část + dialogický pretest 5 min</p>	<p>Začínáme společný projekt, kde se dozvíte o tom, jak lidé žili v minulosti zde v okolí našeho města Plzně. Některé věci si přímo vyzkoušíte či si je budete moci na vlastní oči prohlédnout, vzít do ruky. Nebudeme se totiž učit jen ve škole, ale také navštívíme muzeum (případně regionální památku).</p> <p>1) Edukátor zjišťuje, zda se žáci orientují na časové ose. Kam byste zařadili pojmy pravěk, středověk, doba kamenná, doba bronzová, doba železná?</p> <p>2) Pojdme si tyto pojmy ještě jednou připomenout. Co se ti vybaví, když se řekne pravěk a středověk, dále pak doba kamenná, doba bronzová, doba železná, (ke každému pojmu si můžeš napsat tři první věci, které tě napadnou). Jednotlivé pojmy doplň do schématu v ŽL.</p>
<p>Práce s časovou osou I. 15 Min</p>	<p>Pojďme si nyní vytvořit podrobnější časovou osu. Žáci si vytvoří časovou osu z karet, které si vystříhnou z přílohy: Karty s názvy období a ikonickými vyobrazeními naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_karty_pravek.pdf</p> <p>Edukátor zadává: Karty správně chronologicky seřad'.</p> <p>Edukátor poté na zem ve třídě umístí textilní pás (či metrové pásmo) + rozdá do dvojic nebo případně do skupinek také tyto karty s pojmy: pravěk, doba kamenná, doba bronzová, železná, římská (není součástí RVP), stěhování národů, středověk, novověk, moderní doba (není součástí RVP) a starověk.</p> <p>Žáci mají za úkol na časovou osu umístit tyto jednotlivé pojmy. Poté probíhá společná korekce. Otázka: Jak dlouho trvaly jednotlivé doby – žáci jednotlivé úseky mají sami odhadnout + přiřadit na osu.</p> <p>Výsledek</p> <ul style="list-style-type: none"> • pravěk vč. doby kamenné, bronzové, železné, římské (není součástí RVP pro I. stupeň) a stěhování národů: 4 mil. let – 6. stol. n. l. • středověk: 6. -15. století • novověk: 15. – 19. století • moderní doba: od r. 1918

	<ul style="list-style-type: none"> • vybrané zajímavosti světových dějin, zejména příklady ze starověku (některé nejsou součástí RVP) <p>metoda expoziční, ideální dialogická forma s žáky.</p>
<p>Práce s časovou osou II. 20 min</p>	<p>Po korekci následuje druhá fáze práce s časovou osou.</p> <p>Edukátor zadává: Vystřihni si další karty z přílohy: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_karty_pravek.pdf, na kterých jsou vyobrazeny tyto pojmy: Oheň, pes, jeskynní kresby, mamut, Stonehenge (není součástí RVP), egyptské pyramidy (není součástí RVP), pivo, víno, včelařství, dlouhý neolitický dům, tkalcovský stav, meč, štít, keltské korále, Koloseum (není součástí RVP), Olympijské hry (není součástí RVP). Obrázky přiřaď správně do již sestavené časové osy.</p> <p>Žáci poté dostanou do dvojice stejné obrázky Úkolem je přiřadit je chronologicky správně do společné časové osy, tak si žák ověřuje, že jeho časová osa je správně sestavena.</p> <p>Celkem se jedná o 16 motivů z českých i světových dějin:</p> <p>oheň pes jeskynní kresby mamut Stonehenge (není součástí RVP) egyptské pyramidy (není součástí RVP) pivo víno včelařství dlouhý neolitický dům tkalcovský stav meč štít keltské korále Koloseum (není součástí RVP) Olympijské hry (není součástí RVP)</p> <p>Následuje skupinová korekce a výklad k jednotlivým pojmům.</p>

Závěr – fixace, posttest 5 min	Fixace nových informací. Dokážete seřadit jednotlivá období? Co vás nejvíce zaujalo. Vyjmenujte tři základní informace, které pro vás dnes byly nové. Dokázali byste je časově zařadit? Znáte nějaké světové památky, o kterých jsme si dnes říkali? – Do jakého období byste je zařadili?
Zhodnocení hodiny	Žáci aktivně vytvářeli časovou osu. Nejvíce je zaujalo doplňování vhodných motivů do časové osy a společné ověření, jestli osa je správně složena.

3.2.2 Téma č.2 Středověk – 1 vyučovací hodina

Realizace se odehrává ve škole. Hodina je zaměřená na období středověku s důrazem na regionální historii. Žáci jsou prostřednictvím interaktivní animace v kombinaci s metodou storytellingu seznámeni s obdobím 10. -13. století, konkrétně s přemyslovským hradištěm Plzeň. Druhá polovina hodiny je věnována práci s muzejním kufrem, ve kterém jsou umístěny repliky některých artefaktů se vztahem ke středověku. Výběr replik lze upravit s ohledem na regionální spolupracující muzeum a jeho možnosti.

Kognitivní výukový cíl: Žák zná regionální dějiny spojené s vývojem města Plzně ve středověku.

Afektivní výukový cíl: Žák chápe souvislost mezi národními a regionálními dějinami. V žákovi je budována hrdost a láska ke kraji, ve kterém žije.

Metody

Motivační úvod – interaktivní rozhovor (metody slovní), skupinová a kooperativní

Vyprávění – (současně s animací)

Výklad – (současně s animací)

Diskuse (metody aktivizující)

Metody slovní (monologické metody, dialogické metody a práce s textovým materiálem)

Metody názorně-demonstrační (interaktivní animace, práce s obrazem, práce se středověkými artefakty) - pozorování předmětů a jevů, demonstrace obrazů statických

Závěrečné shrnutí s opakováním – metoda fixační

Pomůcky

Kopie středověkých artefaktů v muzejním kufru, animace, dataprojektor a plátno/interaktivní tabule, PC, textové podklady

Přílohy

- Odkazy na animované filmy naleznete zde:
<https://www.spolecnedomuzea.cz/muzejni-akademie-1-materialy-pro-4-tridu/>
- Textové podklady k animacím naleznete zde:
https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_priloha_TB_2_tema_2_textove_podklady.pdf

<p>Úvodní motivační část 5 min</p>	<p>Dnes se spolu podíváme na založení našeho města (Plzeň) a také si řekneme něco o jeho nejstarší historii.</p> <p>Edukátor zadává, otázky v ŽL:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kde bys hledal tzv. starou Plzeň? – U dnešního Starého Plzece. 2) Kdo založil tzv. Novou Plzeň? – Václav II. 3) Kdo to byli Přemyslovci? – Přemyslovci byli první česká knížecí a královská dynastie.
<p>Práce s animacemi 20 min</p>	<p>Edukátor postupně seznamuje žáky s pěti animovanými knihami. Odkazy na animaci Příběhy z dějin Staré Plzně: https://youtu.be/iU9J1OLSmJI</p> <p>Textové podklady k animacím naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_priloha_TB_2_tema_2_textove_podklady.pdf</p> <p>Animace naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_animace_kniha.pdf</p> <p>Jednotlivé obrazy jsou:</p> <p>Obraz č. 1 Námět: vývoj od prvoroh k pravěku se vztahem k vrchu Hůrka</p> <p>Obraz č. 2 Námět: počátky přemyslovského hradiště na Hůrce</p> <p>Obraz 3 Námět: středověké obchodní cesty</p> <p>Obraz 4 Námět: význam středověkého přemyslovského hradiště pro západní provincii, arcijáhen, Přemyslovci</p> <p>Obraz 5 Námět: Úpadek hradiště, Přemysl Otakar II., Chotěšovský klášter (jeptišky) a založení Nové Plzně</p>
<p>Práce s dobovými artefakty 15 min</p>	<p>Edukátor připraví muzejní kufr s artefakty – ostruha, pergamen, kostěný hřeben, dlaždice vyšehradského typu.</p> <p>Edukátor postupně ukazuje jednotlivé předměty, nejprve se ptá žáků, jak se jednotlivé artefakty jmenují, k čemu sloužili. Žáci si pak mohou artefakty vzít do ruky a prohlédnout si je.</p> <p>Žák si také doplňuje názvy artefaktů pod fotografie artefaktů a jednou větou popíše, k čemu daný artefakt sloužil v ŽL.</p> <p>Obrázky artefaktů naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_2_tema_artefakty.pdf</p>

	Textové podklady k artefaktům naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_priloha_TB_2_tema_2_textove_podklady.pdf
Reflexe 5 min	Žák jednoduše definuje či vysvětlí souvislost následujících pojmů, které přímo souvisí s historickým vývoje středověké Plzně. – hradiště, Přemyslovci, Chotěšovský klášter, Přemysl Otakar II. a Václav II.
Zhodnocení hodiny	Žáci ocenili jak práci s animacemi, tak s artefakty. Metoda názorně-demonstrační se zde dobře osvědčila.

3.2.3 Téma č. 3 Projektový den Vítejte v muzeu! – 4 hodiny

Realizace probíhá v Západočeském muzeu. Žáci si v autentickém prostředí muzejní expozice ověřují nabyté vědomosti, pod vedením edukátora zjistí možnosti interpretace originálních artefaktů a jejich potenciálu v poznávání minulosti. Program v expozici je upraven tak, aby navazoval na látku probranou lektorkou v předchozím pololetí, jedná se tedy o program, který upevňuje a prohlubuje předchozí probranou látku.

Edukátor nejprve žáky seznámí s připraveným programem. Následuje krátký animovaný film o významu muzea a o plzeňském znaku. Animaci provází interaktivní dialog o sbírkách, informačním potenciálu muzea apod.

Poté žáci navštíví expozici s názvem Pohledy do minulosti Plzeňského kraje expozice Archeologie a Historie. Jedná se o moderní interaktivní prostor zaměřený na období pravěku a středověku s důrazem na plzeňský region.

Kognitivní výukový cíl: Žák zná pojem pravěk a středověk. Žák se orientuje na časové ose a umí zařadit jednotlivá období + důležité pojmy související s období pravěku a středověku. Žák je schopen přiřadit vybrané pojmy do konkrétního období.

Afektivní výukový cíl: Žák chápe souvislost mezi českými a světovými dějinami, dokáže ocenit technologie, které člověk postupně vynalezl.

Metody

Motivační úvod – práce s animovaným filmem – názorně-demonstrační
Práce s objekty (metoda názorově-demonstrační) – repliky artefaktů, originální artefakty v expozici
Vyprávění – (současně s interaktivními ilustracemi)
Diskuse (metody aktivizující)

Pomůcky

Animace, repliky artefaktů, originální artefakty v muzejní expozici, textilní pás (časová osa) repliky dvoudílných ručních mlýnků (zrnotěrky, drtidla), replika laténského kruhového žernovu, několik hrstí obilí.

Místnost s interaktivní tabulí nebo dataprojektorem a plátnem, PC, animace.

Přílohy

- Odkaz na animovaný film o Západočeském muzeu v Plzni naleznete zde:
https://youtu.be/EE_Y_u9Q4s
- Odkaz na animovaný film o plzeňském znaku naleznete zde:
<https://youtu.be/o6ev1E7FE24>
- Textové podklady k animacím a k práci s replikami naleznete zde:
https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_priloha_TB_2_tema_3_textove_podklady.pdf
- Karty – pravěk
https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_karty_pravek.pdf
- Karty – artefakty
https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_3_tema_artefakty.pdf

Úvodní organizace + téma vítejte v muzeu 10 min	Všichni žáci jsou uvedeni do přednáškového sálu, zde je edukátor přivítá a ptá se: <ol style="list-style-type: none"> 1) Kdy a pod jakým názvem bylo muzeum založeno? 2) Kdy byla postavena hlavní budova, ve které se nyní nacházíme? 3) Jaká další muzea patří pod Západočeské muzeum? <p>Nyní si pustíme krátký film o významu muzea. – následuje puštění krátkého animovaného filmu naleznete https://youtu.be/EE_Y_u9Q4s</p> <p>A odpověz na další otázky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) K čemu vlastně muzeum slouží? 2) Víte, kolik artefaktů Západočeské muzeum vlastní?
Pohledy do minulosti Plzeňského kraje: Expozice Historie 80 min (+ 20 min přestávka)	Edukátor dále s žáky v krátkosti zopakuje nejdůležitější historické mezníky západních Čech ve středověku (metoda storytelling). Připomeňme si vznik staré Plzně – Kdo založil zřejmě na Hůrce první osadu? - (Přemyslovci). Odkud to víme? - (Dětmarovi z Meresburgu tedy vděčíme za to, že můžeme s jistotou prohlásit, že v

	<p>10. století se na plzeňském hradišti nacházelo významné přemyslovské centrum.)</p> <p>Proč se stala Stará Plzeň významnou? (Důležitost staroplzeňského sídla určila především jeho poloha na křižovatce obchodních cest. Již od pravěku protínala západní Čechy slavná kupecká stezka, (známá jako solná – v 16. století přejmenována na zlatou), protože se sem dovážela sůl z rakouské Solné komory, z Halstattu. Kromě toho byl žádán i jantar z Baltu a také luxusní předměty pro vládnoucí vrstvu.)</p> <p>Ve Staré Plzni byla dvě tržiště, obchodní ruch zde byl značný, což kritizoval na své cestě také jeden známý světec, víš který? (sv. Vojtěch)</p> <p>Kdy vývoj Staré Plzně upadá? (13. století) Proč? (Centrum je přeneseno do tzv. Nové Plzně).</p> <p>Nyní se podíváme přímo do expozice, vhodné pro inspiraci pro realizátory projektu:</p> <p>https://www.zcm.cz/pro-navstevniky/expozice/pohledy-do-minulosti-plzenskeho-kraje-historie, zde je žákům ukázána tzv. černá kuchyň, tiskařský lis, kopie dobových oděvů a celá řada archeologických nálezů pocházejících z plzeňského kraje.</p> <p>Textové podklady zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_priloha_TB_2_tema_3_textove_podklady.pdf</p> <p>Dále edukátor využívá tzv. metodu hands-on princip (neboli dotýkat se je dovoleno či přímo vyžadováno, které lze také zařadit do metod názorově-demonstračních), žáci si zkouší:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kroužková zbroj 2) meč 3) kruhový bojový štít 4) Svatováclavskou přilbu 5) dámské kožené boty 6) křesadlo 7) pražský groš
--	---

	<p>Po vyzkoušení si žáci doplní názvy jednotlivých artefaktů pod fotografie také v ŽL. https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_3_tema_artefakty.pdf</p> <p>Edukátor zadává: Zkus pod každou fotografií napsat, jak se daný jmenuje. Také zkus jednoduše odpovědět, k čemu daný artefakt sloužil.</p>
<p>Pohledy do minulosti Plzeňského kraje: Expozice Archeologie 80 min</p>	<p>Edukátor v expozici rozvine časovou osu (textilní pás) a rozdělí žákům dřevěné destičky s názvy jednotlivých období, které žáci postupně chronologicky umísťují na osu. Edukátor upozorňuje žáky na rozdílnou délku trvání jednotlivých období, zejména na disproporci délky pravěku vůči ostatním dějinným epochám a na souvislosti v širším historickém kontextu.</p> <p>Období, která žáci samostatně umísťují na časovou osu, jsou následující:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) pravěk vč. doby kamenné, bronzové, železné, římské (není součástí RVP pro I. stupeň) a stěhování národů: 4 mil. let – 6. stol. n. l. 2) středověk: 6. -15. století 3) novověk: 15. – 19. století 4) moderní doba: od r. 1918 5) vybrané zajímavosti světových dějin, zejména příklady ze starověku (některé nejsou součástí RVP) <p>Edukátor provede slovní korekci – bere jednotlivé destičky a ptá se – proč jste umístili toto období právě sem? Jak dlouho podle vás toto období trvalo?</p> <p>Po korekci následuje druhá část práce s časovou osou – žáci dostanou cedulky s kresbami motivů se vztahem k pravěku (starověku).</p> <p>Žáci mají za úkol přiřadit jednotlivé obrázky chronologicky správně k předem vytvořené časové ose (kterou předtím sestavili).</p> <p>Celkem se jedná o 16 motivů z českých i světových dějin a jeden motiv mimo téma pravěkých dějin lidí (jedná se o metodu fixační, motivy se již objevili na předchozí výukové hodině, žáci tedy pouze opakují a rozšiřují nabitě vědomosti). – obrázek dinosaura k</p>

	<p>zdůraznění rozdílu mezi pravěkem (období dějin lidí) a prehistorií (období dějin Země).</p> <p>Karty zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_karty_pravek.pdf</p> <p>Tento motiv klade edukátor před osu a zdůrazní obrovskou časovou disproporci – dinosaury a člověka dělilo časové období cca 65 mil. let.</p> <p>Následuje skupinová korekce a výklad k jednotlivým pojmům.</p> <p>Edukátor rozdává žákům kopie pravěkých artefaktů, které na základě předchozích informací zařazují na osu.</p> <p>Výběr kopií pravěkých artefaktů závisí na možnostech daného muzea. Jako jeden z možných příkladů uvádíme:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. doba kamenná – pazourkové hroty a čepele, pazourkový nůž, sekera, pěstní klín, kostěná jehla, rytina 2. doba bronzová – bronzová břitva, bronzová spona, keramika mohylové kultury 3. doba železná – halštatská zoomorfní nádoba, keltský klíč a zámek 4. doba římská – hrot kopí, nůžky, římské sandály <p>Obrázky artefaktů zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_3_tema_artefakty_pravek.pdf</p> <p>Edukátor se ptá: Proč jste daný předmět zařadili právě do tohoto období? K čemu tento předmět sloužil? Jak se tento předmět nazývá? – metoda fixační a názorově demonstrační.</p> <p>Žáci si doplní také do ŽL. Edukátor zadává:</p> <p>1) Nyní si zhotov časovou osu, jednotlivá období, která si může vystřihnout zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_3_tema_artefakty_pravek.pdf, chronologicky seřad'.</p>
--	--

	<p>Nebo do schématu doplň jednotlivá období: pravěk, novověk, starověk, středověk, moderní doba, doba kamenná, doba železná, doba bronzová, doba římská, stěhování národů. Jak dlouho jednotlivá období trvala?</p> <p>2) Podívej se nyní na jednotlivé motivy a artefakty a zkus je přiřadit do jednotlivých období časové osy, kterou sis již vytvořil.</p> <p>V závěrečné fázi mají žáci možnost vyzkoušet si drcení obilí na replikách neolitických dvoudílných ručních mlýnků (zrnotěrek, drtidel) a na laténském kruhovém žernovu, který využívali Keltové od 4. století př. n. l.</p> <p>– metoda fixační a názorně-demonstrační.</p> <p>Tuto činnost lze upravit s ohledem na možnosti muzea – lze demonstrovat jinou vhodnou replikační činnost.</p> <p>Žáci si prohlédnou celou expozici: https://www.zcm.cz/pro-navstevniky/expozice/pohledy-do-minulosti-plzenskeho-kraje-archeologie</p>
Zhodnocení projektového dne	<p>Žáci se aktivně zapojovali do celého programu. Jako velice vhodné se ukázala provázanost témat, se kterými se žáci seznámili již v předchozích hodinách, zde si je znovu zopakovali a rozšířili.</p>

3.3 Metodický blok č. 3 Současnost a minulost v našem životě pro 5. ročníky – 6 hodin

3.3.1 Téma č. 1 Novověk – 1 vyučovací hodina

Realizace se odehrává ve škole. Žáci i učitelé jsou seznámeni s celým projektem – jsou seznámeni především s cílem projektu, rozvojem klíčových kompetencí u žáků, časovou realizací projektu a se všemi partnery, kteří na projektu participují – Západočeské muzeum, Západočeská univerzita. Celý projekt vzniká v rámci Budování kapacit pro rozvoj škol II, MŠMT. Edukátor se představí a zjišťuje, jaké je povědomí (u žáků) o novověku obecně.

Kognitivní výukový cíl: Žák správně řadí jednotlivé události na časovou osu. Žák objasní proměny života a vývoj pracovních postupů v novověku. Žák zná (vybrané) důležité regionální (i světové) osobnosti novověku.

Afektivní výukový cíl: Žák získává hlubší povědomí o regionálních pátkách novověku a získává k nim respekt. Žák získává nové historické a kulturní vzory v regionálních osobnostech v novověku.

Metody

Motivační úvod – interaktivní rozhovor (metody slovní), skupinová a kooperativní

Práce s obrazem (metoda názorově-demonstrační) - vytváření časové osy

Dále pak využity metody slovní (monologické metody, dialogické metody a práce s textovým materiálem)

Metody názorně-demonstrační (práce s časovou osou, práce s ikonickým doprovodem, fotografiemi) - pozorování předmětů a jevů, demonstrace obrazů statických

Závěrečné shrnutí s opakováním

Pomůcky

- Časová osa (textilní, papírový či jiný pás či pásmo, případně rovná čára na zemi v délce min. 2 m), cedulky s letopočty a s ikonickými vyobrazeními

Přílohy

- Karty s názvy období a ikonickými vyobrazeními naleznete zde:
https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_karty_novovek.pdf
- Textové podklady naleznete zde:
https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_1_textove_podklady.pdf

Úvodní motivační část + slovní pretest 10 min	1) Začínáme společný projekt, kde se dozvíte o tom, jak lidé žili v minulosti zde v okolí našeho města Plzně. Některé si budete moci na vlastní oči prohlédnout nebo vzít do ruky. Nebudeme se totiž učit jen ve škole, ale také navštívíme muzeum (případně regionální památku). 2) Edukátor zjišťuje, zda se žáci orientují na časové ose. Jaké období trvalo nejdéle? Právěk, středověk nebo novověk? Kdy podle vás začal novověk? Znáte nějakou osobnost z tohoto období? Znáte nějakou regionální památku, která byla v tomto období v našem městě postavená? – metoda dialogická. 3) Máte někdo dotazy, rozumíte všemu.
Práce s časovou osou 25 min	Edukátor umístí tabulky s jednotlivými daty (regionální i světové historie) na časovou osu. 1) Věděl Kryštof Kolumbus, že doplul do Ameriky? Nebo mu jeho objev někdo tak trochu ukradl? 2) Jak jinak se říká také Mona Lise? 3) Měl Komenský šťastný nebo těžký osud? 4) Proč císař velice krátce sídlil v Plzni a ne v Praze? 5) Byl Mansfeld jediný, kdo dobyl Plzeň?

- 6) Kdo začal jako první vařit vyhlášené plzeňské pivo? Byli to Češi?
- 7) Probíhala revoluce v roce 1848 i v Plzni?
- 8) Kde můžete vidět funkční model Křížkovy obloukové lampy?
- 9) Jak dlouho vládl císař František Josef I.?
- 10) Kolik je v Plzni divadel?
- 11) Jak se říká první světové válce?
- 12) Kolik bylo TGM, když se stal prezidentem?

Správné řešení je:

1. 1492 – Kryštof Kolumbus (objevení Ameriky, konec středověku). Kolumbus si do konce života myslel, že doplul do Indie. Jeho objev si přivlastnil Amerigo Vespucci, po něm se Amerika také jmenuje.
2. 1503-1506 – Mona Lisa (renesance). Jiný název je Gioconda podle italské šlechtičny Lisy del Giocondo, která prý stála Leonardu da Vinci modelem
3. 1592-1670 – Jan Amos Komenský. Osud měl velice těžký, v životě ho potkala řada tragédií, které by většinu lidí zlomily. Ve 12 letech mu zemřeli oba rodiče. A smrt jej provázela i nadále. Třikrát se oženil. První dvě ženy a dvě děti také zemřely. Kvůli svému protestantskému vyznání (odmítl přejít ke katolictví) byl pronásledován, musel se skrývat v lesích, v jeskyních i ve zříceninách hradů a nakonec byl nucen z Čech odejít. Několikrát v životě přišel o majetek i o svoje spisy.
4. 1599 – Rudolf II. V Plzni se císař se svým dvorem usadil na několik měsíců, když se zde ukrývat před morem.
5. 1618 – Petr Mansfeld. Ano, byl, Plzeň dobyl na počátku 30. leté války. Nikdo jiný ji nedobyl.
6. 1842 – Plzeňský pivovar. První pivo plzeňského typu uvařil Němec Josef Groll.
7. 1848 – Revoluční rok. Ano, probíhala i v Plzni.
8. 1899 – František Křížík. Funkční model Křížkovy obloukové lampy je ve vestibulu hlavní budovy Západočeského muzea v Plzni.
9. 1901 – František Josef II. Vládl 68 let (1830–1916). V roce 1901 navštívil Plzeň včetně Západočeského muzea v Plzni
10. 1902 – založeno DJKT. Dvě – staré divadlo Josefa Kajetána Tyla a nové divadlo otevřené v roce 2015, kdy byla Plzeň Evropským hlavním městem kultury

	<p>11. 1914–1918 – 1. světová válka, jinak zvaná také Velká nebo zákopová</p> <p>12. 1919 – TGM v Plzni. TGM nebyl žádný mladík, když jej v roce 1918 zvolili za prezidenta. Bylo mu 68 let.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Karty s názvy období a ikonickými vyobrazeními naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_karty_novovek.pdf • Textové podklady naleznete zde: https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_1_textove_podklady.pdf
<p>Posttest 10 min</p>	<p>Edukátor poté posbírá všechny letopočty a ikonická vyobrazení událostí/osobností/budov a nechá vždy každou dvojici vylosovat jeden letopočet, dvojice pak má za úkol k letopočtu přiřadit událost/osobnost/budovu a vzpomenout si alespoň na jednu zajímavou informaci, kterou k danému tématu uvedl edukátor.</p>

3.3.2 Téma č. 2 Vývoj evropských stylů a slohů – 1 vyučovací hodina

Kognitivní výukový cíl: Žák správně řadí jednotlivé historické slohy a styly. Žák zná sociokulturní i technické odlišnosti jednotlivých evropských slohů.

Afektivní výukový cíl: Žáci kooperují ve skupině, žáci rozvíjejí svoji kreativitu.

Metody

Motivační úvod – interaktivní rozhovor (metody slovní), skupinová a kooperativní

Práce s obrazem (metoda názorově-demonstrační) - vytváření časové osy

Dále pak využity metody slovní (monologické metody, dialogické metody a práce s textovým materiálem)

Metody názorně-demonstrační (práce s časovou osou, práce s ikonickým doprovodem, fotografiemi) - pozorování předmětů a jevů, demonstrace obrazů statických

Závěrečné shrnutí s opakováním

Pomůcky

4 papíry formátu A0, popisovací fix, karty s názvy období a budovami, karty s kresbami

Přílohy

- Karty s názvy období a budovami naleznete zde:

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_styly_slohy_nazvy.pdf

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_styly_slohy_budovy.pdf

- Karty s kresbami typických prvků k jednotlivým slohům naleznete zde:

Románský sloh:

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_slohy_kresby_romansky.pdf

Gotika:

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_slohy_kresby_gotika.pdf

Renesance:

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_slohy_kresby_renesance.pdf

Baroko:

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_slohy_kresby_baroko.pdf

<p>Úvodní motivační část 5 min</p>	<p>Edukátor zjišťuje, co si žáci pamatují z předchozí hodiny.</p> <p>Od jakého letopočtu začínáme hovořit o novověku? – 1492.</p> <p>K jaké události řadíme tento významný letopočet? - Kryštof Kolumbus (objevení Ameriky, konec středověku).</p> <p>Vzpomněli byste si na některou významnou osobnost, která je spojena s naším městem, o které jsme si minulou hodinu povídali? - Rudolf II., Petr Mansfeld, František Křižík, František Josef II., TGM.</p> <p>Čím je známá Plzeň po celém světě? – pivo</p> <p>Kdy byl založen Plzeňský pivovar? – 1842</p>
--	--

	Edukátor pokračuje v úvodu – dnes se budeme více věnovat jednotlivým uměleckým stylům a slohům. Budeme pracovat ve skupině.
Diskuse s názornou demonstrací 15 min	<p>Cílem této hodiny je uvést žáky do proměn architektury od pravěku po současnost a upozornit je na základní prvky těch nejdůležitějších stavebních slohů a stylů. Žáci pracují společně s edukátorem a pokoušejí se rozčlenit historická období a k nim přiřadit významné regionální stavby.</p> <p>Žáci nejprve rozčlení (chronologicky) jednotlivé slohy, konkrétně:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. pravěk 2. románský sloh 3. gotika 4. renesance 5. baroko 6. 19. století <p>Viz https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_textove_podklady.pdf</p> <p>Žáci si doplní časové rozmezí jednotlivých období.</p> <p>pravěk/antika: 4 mil. let – 6 stol. n. l./8. stol. př. n. l. – 476 n. l. románský sloh: 10. -13. stol. n. l. gotika: 13. -15. stol. stol. n. l. renesance: 15. – 16. stol. n. l. baroko: 16. – 18. stol. n. l. 19. století</p>
Diskuse s názornou demonstrací 15 min	V dalším kroku ke každému období následuje interaktivní dialog, během kterého edukátor ke každému slohu podá krátkou úvodní informaci doplněnou kresbou typických prvků každého slohu, např. sdružená románská okna, lomený gotický oblouk, štít barokního domu (vynechat) apod. Na základě těchto informací žáci vyberou budovy, které ke slohu patří. Jedná se o regionálně příslušné stavby, v naprosté většině z města Plzně a blízkého okolí. (Edukátor sám kreslí jednoduché znaky jednotlivých slohů) +

	<p>žáci doplňují k danému slohu karty s vyobrazenými budovami.</p> <p>K jednotlivým slohům si také můžeš přidat jednu konkrétní regionální památku. Věděl bys ke kterému období/slohu které patří?</p> <p>Konkrétně se jedná tyto budovy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dlouhý neolitický dům 2. Rotunda sv. Petra a Pavla ve Starém Plzenci 3. hrad Radyně 4. Plzeňská radnice 5. Biskupství plzeňské 6. Západočeské muzeum v Plzni <p>Pro usnadnění práce jsou na kartách barevné značky – každá značka odpovídá barvě slohu.</p> <p>Viz https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_textove_podklady.pdf a https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_styly_slohy_budovy.pdf</p>
Závěrečná aktivita	<p>Na internetu vyhledej ke každému období jednu slavnou budovu či jinou uměleckou památku, která se nachází na území Česka. Připiš její název k danému slohu tvé myšlenkové mapy.</p>

3.3.3 Projektový den v muzeu a exkurze v terénu Stopy minulosti – 4 hodiny

Realizace probíhá v muzeu. Žáci navštíví expozici Historie a expozici Užité umění/Umělecké řemeslo. Druhá část programu je věnovaná komentované prohlídce historickým centrem Plzně. Edukátor na vybraných stavbách demonstruje jednotlivé umělecké slohy a slohové prvky a jejich historický vývoj.

Kognitivní výukový cíl: Žák správně řadí jednotlivé historické slohy a styly. Žák definuje jednotlivé evropské slohy a dokáže vyjmenovat základní prvky, ve kterých se odlišují. Žák získá povědomí o vývoji nejen architektury, ale také módy a způsobu života v jednotlivých obdobích.

Afektivní výukový cíl: Žák si uvědomí přednosti naší technické doby, na druhou stranu doceňuje význam jednotlivých regionálních památek ve svém městě.

Metody

Motivační úvod – interaktivní rozhovor (metody slovní), skupinová a kooperativní
Práce s obrazem (metoda názorně-demonstrační) - vytváření časové osy

45

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Dále pak využity metody slovní (monologické metody, dialogické metody a práce s textovým materiálem)

Metody názorně-demonstrační (práce s myšlenkovou mapou, práce s ikonickým doprovodem i reálnými artefakty v expozici a s fotografiemi) - pozorování předmětů a jevů, demonstrace obrazů statických

Závěrečné shrnutí s opakováním

Pomůcky

4 popisovací tabule 80 cm x 60 cm nebo papíry formátu A0, popisovací fix, Karty s názvy období, budovami a dobovou módou vč. artefaktů a exponáty v expozici Umělecké řemeslo/Užité umění.

Přílohy

- Karty k programu Evropské styly a slohy s názvy období, budovami a dobovou módou s vybranými artefakty

Názvy:

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_styly_slohy_nazvy.pdf

Budovy:

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_styly_slohy_budovy.pdf

Artefakty:

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_styly_slohy_predmety.pdf

- Karty k programu Evropské styly a slohy s kresbami typických prvků k jednotlivým slohům naleznete zde:

Románský sloh:

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_slohy_kresby_romansky.pdf

Gotika:

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_slohy_kresby_gotika.pdf

Renesance:

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_slohy_kresby_renesance.pdf

Baroko:

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_slohy_kresby_baroko.pdf

- Textové podklady naleznete zde:

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_3_textove_podklady.pdf

- Odkaz na animované filmy naleznete zde:

Západočeské muzeum v Plzni:

https://youtu.be/EE_Y_u9Q4s

Plzeňský znak:

<https://youtu.be/o6ev1E7FE24>

<p>Úvodní organizace + téma vítejte v muzeu 10 min</p>	<p>Vyhledej si informace o našem muzeu a odpověz na následující otázky. Napovím ti, že informace nalezneš na https://www.zcm.cz/</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kdy a pod jakým názvem bylo muzeum založeno? 2) Kdy byla postavena hlavní budova, ve které se nyní nacházíme? 3) Jaká další muzea patří pod Západočeské muzeum? <p>Nyní se podívej se na krátký animovaný film o Západočeském muzeu v Plzni a o plzeňském znaku.</p> <p>Západočeské muzeum v Plzni: https://youtu.be/EE_Y_u9Q4s</p> <p>Plzeňský znak: https://youtu.be/o6ev1E7FE24</p> <p>Po shlédnutí filmu odpověz na tyto otázky:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4) K čemu vlastně muzeum slouží? 5) Víte, kolik artefaktů Západočeské muzeum vlastní?
<p>Pohledy do minulosti Plzeňského kraje: Expozice Historie 35 min (+ 20 min přestávka)</p>	<p>Edukátor nejprve s žáky v krátkosti zopakuje nejdůležitější události a osobnosti týkající se novověku. Výklad navazuje na časovou osu, kterou edukátor s žáky probíral v předchozí fázi celého projektu. Výklad naleznete zde:</p> <p>https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_3_textove_podklady.pdf</p> <p>Edukátor dále reflektuje, zdali si žáci zapamatovali výklad. V ŽL žáci vyplní.</p> <p>6) Kdo to je? – Zkus sám doplnit jméno osobnosti o které se vypráví v krátkém úryvku:</p>

	<p>a) Od královského páru získal dvě malé karavely (Pinta a Niña) a jednu větší loď (karaka Santa Maria), která mu sloužila jako zásobovací loď. S těmito třemi loděmi a s posádkou asi 90 mužů se dne 3. srpna 1492 vydal na cestu... - Kryštof Kolumbus</p> <p>b) Nepovažoval se za učitele, ale mnohem více za filozofa, který se snažil vymyslet, jak uskutečnit tzv. nápravu věcí lidských. Celý život doufal ve zvrát politických poměrů po porážce českého stavovského povstání z roku 1620 a až do roku své smrti 1670 marně věřil, že se bude moci vrátit do vlasti. Návrat mu však nebyl nikdy umožněn... - Jan Amos Komenský</p> <p>c) Již od dob založení města v roce 1295 byla Plzeň pokládána za nedobytné město, a to zejména díky dvojitému pásu hradeb, které odolaly i několikerým nájezdům husitských vojsk. Nakonec však byly pokořeny 21. listopadu 1618, nedlouho po pražské defenestraci. Obléhání Plzně se tehdy stalo první významnou bitvou stavovských vojsk. Včele vojsk stál hrabě... - Petr Mansfeld</p> <p>d) V období let 1821–1826 byl purkmistrem královského města Loket a v letech 1828–1850 významným purkmistrem města Plzně. Mezi jeho nejvýznamnější počiny patří odstranění středověkých hradeb kolem historického centra Plzně, na jejichž místě pak byly založeny okružní sady. Jedna z jejich částí dnes nese jeho jméno... - Martin Kopecký</p> <p>e) 8. července 1847 se náš slavný vynálezce narodil v Plánici u Klatov ve velmi chudé rodině ševce a posluhovačky ve stejném roce jako Thomas Alva Edison a Pavel Jabločkov. S Plzní je spjatý díky tramvajím (je autorem tramvajových drah, které jsou dnes technickou památkou), v bývalém Domě u Zvonu pracoval na návrhu obloukové lampy – replika v ZČM. - František Křižík</p> <p>Pro názornou představu se na expozici můžete také podívat sem: https://www.zcm.cz/pro-navstevniky/expozice/pohledy-do-minulosti-plzenskeho-kraje-historie, zde je žákům ukázán např. model dymné jizby, tzv. černá kuchyně, tiskařský lis, kopie dobových oděvů a celá řada archeologických nálezů pocházejících z plzeňského kraje.</p>
<p>Expozice Umělecké řemeslo/Užité umění 90 min</p>	<p>Vedle velkých souborů skla a keramiky, cizího i českého porcelánu, prací ze železa, cínu i drahých kovů, hodin a hodinek, sakrálního umění, plakátů a grafických listů je v expozici představen také reprezentativní výběr ze sbírky antického umění či exotická kolekce řemeslně náročných prací z Blízkého i Dálného Východu. Ve zvláštní samostatné části je připomenut také plzeňský rodák, přední osobnost československé funkcionalistické tvorby a světově uznávaný představitel vizuálního designu Ladislav Sutnar. Kromě uměleckohistorické kvality exponátů je podstatný i způsob, jakým jsou prezentovány. Tvůrci expozice vystavili předměty obdobně, jako tomu bylo na počátku minulého století - ve velkém počtu, ve skupinách sdružujících předměty podle materiálu a pro určitou dobu typického stylu zpracování a bez dalších rušivých informací. Předměty tak působí pouze svojí vlastní uměleckořemeslnou kvalitou, nutí k zamyšlení, inspirují.</p>

	<p>Potřebné detailní popisy, obsažnější informace a komentáře k jednotlivým exponátům jsou vyčleněny mimo vitríny a podány prostřednictvím moderních vizuálních prostředků, v kontrastu k minulosti.</p> <p>Edukátor žáky rozdělí do čtyř skupin. Každá skupina dostane od edukátora zadané jedno období – pravěk, středověk, novověk, moderní doba. Tyto názvy zapíší žáci na svoji tabuli a dotváří myšlenkovou mapu.</p> <p>Do jednotlivých období vřaďte názvy těchto uměleckých slohů:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. pravěk/antika 2. románský sloh 3. gotika 4. renesance 5. baroko 6. 19. století <p>Po společné korekci si žáci vybírají z nabídky budov – cedulky rozložíme na zem a žáci si sami vyberou, ty, které patří do jejich období. Konkrétně se jedná tyto budovy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dlouhý neolitický dům 2. Rotunda sv. Petra a Pavla ve Starém Plzenci 3. hrad Radyně 4. Plzeňská radnice 5. Biskupství plzeňské 6. Západočeské muzeum v Plzni <p>V ŽL žáci u každé památky určí sloh, do kterého patří. Odpoví na následující otázky.</p> <p>Dlouhý neolitický dům jako příklad pravěkého způsobu bydlení <i>Otázka: Jak se podle vás bydlelo v pravěku?</i> <i>Odpověď: Nejprve v přístřešcích, stanech, pod převisy či v jeskyních. Již od mladší doby kamenné ale lidé dokázali stavět také domy.</i></p> <p>Rotunda sv. Petra a Pavla ve Starém Plzenci jako příklad románské architektury <i>Otázka: Jaké další románské stavby znáte?</i> <i>Odpověď: Na našem území se zachovalo několik dalších románských kostelů, např. rotunda sv. Martina na Vyšehradě, rotunda sv. Kateřiny ve Znojmě, rotunda sv. Jiří a sv. Vojtěcha na Řípu, Starý královský palác na Pražském hradě, bazilika a klášter sv. Jiří na Pražském hradě a další.</i></p> <p>Hrad Radyně jako příklad gotické architektury <i>Otázka: Jaké další gotické hrady znáte? Které stavby jsou podle vás nejkrásnějšími doklady zručnosti gotických stavitelů?</i> <i>Odpověď: Gotických hradů je celá řada a nelze vyjmenovat všechny. Jmenujme alespoň hrad Karlštejn. Jistě ve svém okolí naleznete i další. Za zmínku stojí určitě také Karlův most v Praze.</i></p>
--	--

Nejkrásnější ukázky gotických řemeslníků jsou však bezesporu gotické chrámy a katedrály. Každý jistě zná katedrálu sv. Víta, Václava a Vojtěcha na Pražském hradě nebo třeba chrám sv. Barbory v Kutné hoře.

Plzeňská radnice jako příklad renesanční architektury

Otázka: Je potřeba za renesanční architekturou jezdit až do Itálie?

Odpověď: Nejen v Itálii je mnoho renesančních památek, renesance ovlivnila celou Evropu a zanechala po sobě mnoho překrásných staveb (např. zámek Chambord ve Francii). I u nás jsou místa, kde lze renesanci poznat zblízka. Mezi nejhezčí stavby patří zámek v Českém Krumlově, v Opočnu, v Moravské Třebové, zámek Kratochvíle, letohrádek královny Anny v Praze, města Telč, Litomyšl, Slavonice a další, v Plzeňském kraji pak třeba radnice ve Stříbře či domy na náměstí v Sušici. A vlastně nemusíte jezdit vůbec nikam, stačí zajít v Plzni na náměstí a prohlédnout si radnici.

Biskupství plzeňské jako příklad barokní architektury

Otázka: Přemýšleli jste někdy nad tím, odkud se zvláštní slovo baroko vzalo?

Odpověď: Slovo barocco pochází z portugalštiny. Tamější mořeplavci tak nazývali podivuhodné mořské perly, které si přiváželi ze svých objevitelských cest. Perly měly nepravidelný tvar, byly vypouklé, baculaté a zároveň překypovaly jakousi neuchopitelnou krásou. Stejně jako doba, pro kterou se toto označení vžilo.

Západočeské muzeum v Plzni jako příklad secesní (historizující) architektury

Otázka: Napadnou vás nějaké další příklady secesní architektury?

Odpověď: Opět není možné jmenovat všechny, řekneme si tedy jen několik příkladů: Obecní dům v Praze, Fantova budova hlavního nádraží v Praze a mnoho dalších po celém světě.

Následně se žáci doplňují ke každému období a budově příslušné oděvy (fotografie ženy v dobových šatech). Postava v dobových šatech nese stejnou barevnou značku jako název období i budova a je doplněna jménem významné historické postavy, např. Marie Luisa - manželka Napoleona Bonaparte, Polyxena z Pernštejna – odpůrkyně Rudolfa II., Alžběta Pomořanská – manželka Karla IV nebo Marie Terezie. Pro snazší orientaci jsou jednotlivé karty odlišeny také barevně.

1. Dlouhý neolitický dům
2. Rotunda sv. Petra a Pavla ve Starém Plzenci
3. hrad Radyně
4. Plzeňská radnice
5. Biskupství plzeňské

	<p>6. Západočeské muzeum v Plzni</p> <p>Druhá část programu se věnuje samotné expozici. Žáci dostanou karty s vyobrazenými konkrétními artefakty, se kterými pátrají po jednotlivých konkrétních předmětech v expozici, tedy po těch, které patří do jimi zpracovávaného období a k předmětu vyhledávají další informace. Tím se učí orientovat v prostoru expozice, pracovat s informačním potenciálem muzea a vyhledávat vhodné informační zdroje.</p> <p>Odkaz na celou expozici je zde: https://www.zcm.cz/pro-navstevniky/expozice/umelecke-remeslo-uzite-umeni</p>
Společná vycházka centrem Plzně 45 min	<p>Celý program je zakončen společnou procházkou po centru Plzně, kde edukátor seznámí žáky s nejnámějšími budovami města Plzně, tj. s těmi, které byly na kartách k jednotlivým stylům a slohům, a které se nacházejí v historickém centru města (např. radnice, budova biskupství, nové divadlo, budova Západočeského muzea v Plzni apod.) Během vycházky si edukátor vybírá také další významné stavby v centru daného města a upozorňuje žáky na nejdůležitější prvky konkrétních uměleckých slohů, se kterými se žáci již seznámili během výuky.</p>
Zhodnocení projektového dne	<p>Žáci se aktivně zapojovali do celého programu. Jako velice vhodné se ukázala provázanost témat, se kterými se žáci seznámili již v předchozích hodinách, zde si je znovu zopakovali a rozšířili. Osvědčila se především metoda názorně-demonstrační a procházka.</p>

4 Příloha č. 1 – Soubor materiálů pro realizaci programu

Materiály pro 3. třídu:

Artefakty – Téma 2: Hrad Radyně

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_2_tema_artefakty.pdf

Artefakty – Téma 3: Projektový den

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_3_tema_artefakty.pdf

Žákovský list – Téma 1: Hrad Plzeň a město Plzeň

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_zakovsky_sesit_TB_1_tema_1.pdf

Žákovský list – Téma 2: Hrad Radyně

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_zakovsky_sesit_TB_1_tema_2.pdf

Žákovský list – Téma 3: Projektový den

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_zakovsky_sesit_TB_1_tema_3.pdf

Materiály pro 4. třídu:

Karty – Téma 1: Pravěk

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_karty_pravek.pdf

Artefakty – Téma 2: Středověk

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_2_tema_artefakty.pdf

Artefakty – Téma 3: Projektový den

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_3_tema_artefakty.pdf

Artefakty (pravěk) – Téma 3: Projektový den

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_3_tema_artefakty_pravek.pdf

Žákovský list – Téma 1: Pravěk

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_zakovsky_sesit_TB_2_tema_1.pdf

Žákovský list – Téma 2: Středověk

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_zakovsky_sesit_TB_2_tema_2.pdf

Žákovský list – Téma 3: Projektový den

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_zakovsky_sesit_TB_2_tema_3.pdf

Materiály pro 5 třídu:

Žákovský list – Téma 1: Novověk

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_zakovsky_sesit_TB_3_tema_1.pdf

Žákovský list – Téma 2: Vývoj evropských stylů a slohů

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_zakovsky_sesit_TB_3_tema_2.pdf

Žákovský list – Téma 3: Projektový den

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_zakovsky_sesit_TB_3_tema_3.pdf

Kresby ke slohům:

Románský sloh

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_slohy_kresby_romansky.pdf

Gotika

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_slohy_kresby_gotika.pdf

Renesance

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_slohy_kresby_renesance.pdf

Baroko

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_slohy_kresby_baroko.pdf

Evropské slohy a styly:

Styly a slohy – názvy

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_styly_slohy_nazvy.pdf

Styly a slohy – budovy

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_styly_slohy_budovy.pdf

Styly a slohy – předměty

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_styly_slohy_predmety.pdf

5 Příloha č. 2 – Soubor metodických materiálů

Metodické materiály pro 3. třídu:

Tematický blok 1 – Téma 1: Hrad Plzeň a město Plzeň

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_priloha_TB_1_tema_1_textove_podklady.pdf

Tematický blok 1 – Téma 2: Hrad Radyně

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_priloha_TB_1_tema_2_textove_podklady.pdf

Tematický blok 1 – Téma 3: Projektový den

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/3_trida_priloha_TB_1_tema_3_textove_podklady.pdf

Animace:

Od prvohor do pravěku - <https://youtu.be/zSosZmhItqM>

Počátky přemyslovského hradiště Plzeň - <https://youtu.be/5RDUqznb2fU>

Kronikáři - <https://youtu.be/i8tOWOo7aUI>

Středověké obchodní stezky - <https://youtu.be/lZdPP9xarTI>

Význam hradu pro české knížectví - <https://youtu.be/rxBnPNO605Y>

Konec slavného období - https://youtu.be/_pxVI99npwc

Vznik nové Plzně - <https://youtu.be/Ai86xf1KM5g>

Historie hradiště od 13. století do současnosti - <https://youtu.be/dmYAY-GhJTQ>

Založení hradu Radyně - <https://youtu.be/lkY0q6GJ0Xc>

Zánik hradu Radyně - <https://youtu.be/gIUzHOYnP5k>

Obnova hradu Radyně - <https://youtu.be/42R4uiQyQcU>

Západočeské muzeum v Plzni - https://youtu.be/EE_Y_u9Q4s

Metodické materiály pro 4. třídu:

Tematický blok 2 – Téma 1: Pravěk

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_priloha_TB_2_tema_1_textove_podklady.pdf

Tematický blok 2 – Téma 2: Středověk

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_priloha_TB_2_tema_2_textove_podklady.pdf

Tematický blok 2 – Téma 3: Projektový den

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_priloha_TB_2_tema_3_textove_podklady.pdf

Animace – kniha

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/4_trida_animace_kniha.pdf

Animace:

Západočeské muzeum v Plzni - https://youtu.be/EE_Y_u9Q4s

Plzeňský znak - <https://youtu.be/o6ev1E7FE24>

Příběhy z dějin Staré Plzně - <https://youtu.be/iU9J10LSmJI>

Metodické materiály pro 5. třídu:

Tematický blok 3 – Téma 1: Novověk

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_1_textove_podklady.pdf

Tematický blok 3 – Téma 2: Vývoj evropských stylů a slohů

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_2_textove_podklady.pdf

Tematický blok 3 – Téma 3: Projektový den

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/5_trida_priloha_TB_3_tema_3_textove_podklady.pdf

Animace:

Západočeské muzeum v Plzni - https://youtu.be/EE_Y_u9Q4s

Plzeňský znak - <https://youtu.be/o6ev1E7FE24>

6 Příloha č. 3 – Závěrečná zpráva o ověření programu v praxi

https://www.spolecnedomuzea.cz/wp-content/uploads/2022/05/zprava_overeni_muzejni_akademie_1.pdf

7 Příloha č. 4 - Odborné a didaktické posudky programu

V případě, že program vznikl v aktivitě č. 3, 6 a 7, přiložte samostatné soubory – dva vyplněné Odborné a didaktické posudky, k dispozici je samostatný vzor přílohy k ZoR, který je uveřejněn na webu ŘO. Pro zveřejnění nemusí být tato příloha připojena.

8 Příloha č. 5 - Doklad o provedení nabídky ke zveřejnění programu

9 Nepovinné přílohy

Pozn. Připojte případné další přílohy programu dle potřeby.

